

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENE

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene Inzeratov:
Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poštšina plačana v polovici

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopisi
se ne vračajo: nebrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Hrvatska politika.

Zagreb, 13. novembra 1925.

Letos, ko hrvatski narod praznuje tisoč-
letnico ustvaritve samostojne hrvatske drža-
ve, se nahajajo Hrvati v obupnem položaju,
v katerega jih je dovedel Stjepan Radić.

Zanimivo je, da so Hrvati, ko so izgubili
svojo samostojnost, ohranili vendarle neko
politično individualnost in avtonomijo, danes
pa so kraji, v katerih živi hrvatski narod,
razdeljeni na 15 oblasti. Zgodovinske meje
hrvatskih pokrajin, katere je narava sama
ustvarila, danes ne veljajo. Radić in Pribi-
čević sta delala sistematično, da s pomočjo cen-
tralizma uničita ta odpor Hrvatov in hrvatske
individualnosti in tako napravita hrvatski na-
rod dostopnega velikosrbskim ciljem. Pribi-
čević je danes vržen s pozorišča, toda dobil
je dobrega naslednika v Radiću.

Stjepan Radić je izrazit predstavnik mo-
derne liberalne inteligence, ki nima nobenih
stalnih načel. On se ni pomešil obetati na-
rodu nemogoče stvari; nekaj časa je iskal sa-
mostojno hrvatsko republiko, nekaj časa fe-
deralizem in neke vrste sovjetsko vladavino,
preko noči pa je postal centralist in monar-
hist. Radićev »Doma« piše sedaj ravno na-
sprotno od onega, kar je pisal prej.

Radić dela danes to, kar je včeraj pre-
klinjal. Njegovi agitatorji so vedno v narodu
delali razpoloženje proti monarhizmu in proti
militarizmu, danes Radić poje ravno naspro-
tno pesem. Vstop Radića v vladu je prinesel
Hrvatom samo težave. Za ves hrvatski narod
je moralna blamaža, ker vstop stranke, ki re-
prezentira hrvatski narod, pomeni popolno
kapitulacijo hrvatskega naroda pred belgraj-
skim centralizmom. Radićevi ministri so v
vladi povsem brez moči. Zanimiv je sledeči
primer: Ko se je dr. Krajač mudil na poto-
vanju po Dalmaciji, je poslal po načelniku
svojega ministrstva ministru dr. Šuperini
pismo o trgovski pogodbi z Avstrijo in ga je
prosil, da zastopa pred ministrskim svetom
njegovo mnenje. Dotični načelnik pa je spr-
vil pismo v žep in o tem ministru dr. Šuperi-
na ni niti obvestil. In tako se je zgodilo, da je
ministrski svet sklenil ravno nasprotno, kar
je hotel dr. Krajač. Ko se je dr. Krajač vrnil
v Belgrad, je konstatiral, da ima pismo še
dotični načelnik, ki ga mu pa ni hotel izro-
čiti in je izročitev zavlačeval skozi več tednov.
Dr. Krajač je o tem molčal, ker ve, da je nje-
gov položaj v vladi labilen. Drugi slučaj: Hr-
vatski učitelji in profesorji so bili za časa
prejšnjega režima preganjani iz kraja v kraj.
Ko je postal Pasarić tajnik ministrstva pro-
svete, se je pričakovalo, da nastopijo v tem
oziru lepši dnevi. Nasprotno se sedaj potrjuje
upokojitelj vseučiliških profesorjev, ki so bili
upokojeni pod Pribičevićevim režimom samo
zato, ker so pomagali Radićevi politiki. Radi-
će upokojitve so dvignili Radićevci znano stav-
ko akademikov, toda danes molčijo in z mol-
kom odobravajo postopanje Pribičevića.

Kakšne dobre posledice vstopa Radićev-
cev v vladu se nikjer ne opažajo. Široki nara-
dni sloji po večini stradajo, kakor so stradali
pod prejšnjim režimom, a ponekod še bolj.
Samostojno demokratsko uradništvo še dalje
gospodari, na drugi strani pa izrabljajo radi-
kali za sebe vsako situacijo. Pred kratkim je
bil v Sinju imenovan nov občinski svet na-
mesto prejšnjega komisarijata. V ta občinski
svet je bilo poklicanih 14 Radićevcev in 10
radikalov, čeprav so dobili Radićevci pri zad-
njih volitvah v tem okraju 6000, a radikali le
nekaj stotin glasov. V Splitu je veliki župan
še vedno dr. Perović, ki je napravil Radićev-
cem toliko težav in neprilik. Radić ga v vsa-
ki številki »Doma« napada in upa, da bo od-
stavljen v najkrajšem času, toda do danes se
to še ni zgodilo. Vaš dopisnik je imel prilo-
ko razgovorjati se z nekim kmetom, kateremu je
bila odvzeta zemlja, ki jo je dobil z agrarni
reformo, vzeta pa zato, ker je glasoval za
Radića. Ko je postal Pavle Radić minister
agrarne reforme, je šel dotični kmet v Zag-
reb in prosil Stjepana Radića, naj mu pre-
srbši zopet izgubljeno zemljo. Radić je od-
govoril, da Pavle Radić tega ne more rešiti.
Sicer pa je ta odgovor deloma razumljiv, ker
Pavle res ne more tega rešiti, ampak more
to storiti le tajnik ministrstva, ki je radikali.
Kmet je bil namreč iz Bosne, v kateri Radi-
ćevci nimajo nobene oblasti.

Z Radićem je postal tudi položaj hrvat-
skih katolikov zelo težaven. Radić je za časa
svojega vstopa v vladu izrekel željo, da naj bi
hrvatski narod prestopil v pravoslavlje, ker je
samo na ta način možno priti do pravega na-
rodnega sporazuma med Srbi in Hrvati. Za-
nimivo je, da je ravno radićevsko-radikalna
vlada ukinila pravico javnosti katoliškim uč-
iteljskim v Zagrebu in Sarajevu, proti čemur
so vstali složno vsi hrvatski katoliki. Reakcija
na tako politiko Stjepana Radića se opaža v
vseh krajih. Trenejši elementi že zapuščajo
Radića, a ne bo dolgo trajalo, ko se tudi ši-

roke kmetске plasti prebudijo iz hipnotične-
ga spanja, v katero jih je vspaval Stjepan Ra-
dić. Cela zgradba Radićeve stranke je sezida-
na na slabem temelju. Dr. Korošec je na za-
grebški skupščini dobro povedal, da Radićeva
stranka nima nobene podlage v prosvetnih
in gospod. organizacijah, brez katerih ne
bi smela biti velika stranka, kakršna je Ra-
dićeva. Svoje uspehe je dosegla radićevščina
le z demagogijo. Ni pa več daleč čas, ko bo
ta politika doživela s svojim koncem največji
poraz. Pametno, čisto pametno so storili Slo-
venci, da niso vstopili v tako vladu!

Zagoneten notranje-politični položaj.

SEDANJI REŽIM SE NE DA DOLGO VZDRŽATI — EDINA REŠITEV JE V POPOLNI IZ-
PREMEMBI DRŽAVNE POLITIKE — VPRAŠANJE RADIĆEVEGA VSTOPA V VLADU.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Za karakteristiko
sedanjega položaja je treba ponovno poudariti,
da je bil v Belgrad poklican znani radikalni
prvak Aca Stanojević in naš berlinski poslan-
nik Balugdžić. Balugdžić še ni prišel, Aca Sta-
nojević pa je že prišel s svojo akcijo. Kralj ga
je sprejel v dolgi avdijenci. Popoldne je bil
pri Pašiću na kosilu.

Ta njegova posredovalna vloga je vzbudila
veliko pozornost. Najjasnejše kaže na to, kje
je treba iskati vzroke sedanje krize. Misli se,
da bi morala biti kriza v najkrajšem času re-
šena, ne samo z ozirom na težavno stanje v
državi, ampak predvsem z ozirom na dejstvo,
da je treba urediti vprašanje državnega pro-
računa, oziroma dvanaestlin.

Vsled tega ta kriza ne more dolgo trajati
in mora biti prejaljena rešena. Zanimivo je
dejstvo, da je Pašić že sprejel ostavko pro-
svetnega ministra, dočim radikalni klub o
ostavki še vedno debatira. Kakor znano, je Vu-
kičević dobil v klubu zaupnico in bi torej
tudi vladu kot organ kluba ne mogla preiti te
zaupnice.

Smatra se, da so nekateri krogi poskusili
sedanji položaj zato, da bi se Pašić končno pri-
silil, da reši važno državno vprašanje ne po
svoji volji, ampak v sporazumu s klubom. Pa-
šić sam do sedaj ni pokazal nobene volje za
tako reševanje krize in izbegava klub in slike
s posameznimi radikalnimi člani.

Po izjavi ministrov Pašić celo na seji mi-
nistrskega sveta ne daje nobenih pojasnil in
poročil niti o stanju krize niti o svojih name-
rah. Zato je razumljivo, da se v javnosti po-
javljajo razburiljive vesti, da je vladu že podala
ostavko in da je Pašić odločen nadaljevati svo-
jo akcijo do konca.

V to se pa ne more verjeti, ker je znano,
da Pašić ne da rad ostavke vlade, še manj rad
pa izdaja svoje namere, čeprav bi mu bilo za
malo časa zapustiti politično pozorišče. Posre-
dovanje Aca Stanojevića bo ustvarilo več jas-
nosti v vsej zadevi. Smatra se, da bo Pašić tudi

neznosnimi davčnimi bremen, Vas, gospod
minister, vprašujem:

1. Ali hočete računati z opisanimi zalost-
nimi razmerami?
2. Ali ste pripravljene skupno s fin. mini-
strom takoj vse carine na vse tiste predmete,
ki jih kmetško ljudstvo potrebuje v svojem
gospodarstvu, izdatno znižati ali pa popolno-
ma odpraviti?
3. Ali hočete takoj izposlovati odpravo
uvoznih carin za galico?
4. Ali hočete izposlovati za naše zadruge
in kmetijske organizacije glede uvoznih car-
in vse tiste ugodnosti, ki so jih uživale do
20. junija 1925?

Prosim za odgovor v narodni skupščini.
Anton Sušnik, nar. poslanec.

Za znižanje carine in olajšanje davčnih bremen.

VEČINA NIMA SMISLA ZA POTREBE LJUDSTVA.

Belgrad, 14. novembra. (Izv.) Odseku fin.
odbora je v začetku seje predsednik javil, da
bo fin. minister odredil sklicanje plenuma fin.
odbora, ko bo proučil sklepe glede izvoznih
carin. Kljub temu, da je prišel v razpravo
najvažnejši del carinskega tarifa, ki govori o
uvoznih carinah bombaža, predvina in oblačil-
nega blaga, so manjkali mnogi člani vladne
večine, med njimi posl. Pucelj, ki se je
odpovedal domov. Vedla se je dolgotrajna de-
bata radi pretiranih carin na bombaž ter su-
rovine, oblačila blago in se je zahtevalo zni-
žanje carin.

Posl. Pušenjak je opozarjal, da naj-
širši sloji zahtevajo ceneje obleke, da je tre-
ba znižati cene za obleke, kajti kmet mora
pridelke ceneje prodajati kot prejšnja leta.
Uradnik komaj životari, težko je prizadet
vsled povišanja stanovanjske najemnine. De-
lavecem se znižujejo mezde. Vsled povišanja
cen na carine se bodo cene oblačilnega blaga
in obleke zvišale, ne pa znižale. Draginja bo
rastla, ne pa padala. Vlada naj z ozirom na
povišanje vrednosti dinarja zniža državne iz-
datke, zniža davčna bremena in carine, to bo
najbolj pripomoglo k pobujanju draginje. Za-
hteva, da se carine na surovine in oblačilno
blago znatno znižajo. Ker se je načrt seda-
njega carinskega zakona sestavljal pred dve-
ma letoma na podlagi tukrat veljavnih cen,
so zahtevali člani opozicije, da se razprava
odloži na prihodnjo sejo, na kateri bi zastop-
niki vlade predložili vse potrebne podatke.

Vladna večina je glasovala za predložene
carine, ne da bi upoštevala predlog opozicije,
ki je v znak protesta zapustila sejo. Predsed-
nik odbora je radi nesklepčnosti bil primoran
sejo zaključiti. Prihodnja seja se vrši v torek
popoldne.

Protikmetška politika sedanje vlade.

VPRAŠANJE NARODNEGA POSLANCA SUŠNIKA IN TOVARIŠEV NA KMETIJSKEGA MINISTRA.

Belgrad, 14. nov. 1925.

Poslanec Anton Sušnik je stavil na
kmetijskega ministra sledečo interpelacijo:

Carinska politika, ki jo vodi sedanja
vlada, je v veliko škodo našega narodnega
gospodarstva. Z njo je posebno težko pri-
zadeto naše kmetijstvo. Čeprav narodna skup-
ščina še ni sprejela novega carinskega tarifa,
je vendar že začasno v veljavi od 20. junija
t. l. Visoka carina je določena za tiste pred-
mete, ki jih kmet nujno potrebuje za svoje
gospodarstvo. Tako n. pr. na poljedelske stro-
je, kmetijsko orodje, umetna gnojila itd. Car-
inske postavke so se povišale od 50 na 300
odstotkov. Naj navedem par drastičnih slu-
čajev: Dočim dosedaj ni bilo na brus, vitelj
(gepelj) in mlatičnice za enostavno čiščenje
nobene uvozne carine, je treba po novem ca-
rinskem tarifu za en brus 60 kg teže plačati
216 Din, za vitelj 924, za mlatičnico 3420 Din
carine.

Tako se čezmerno zvišujejo carine še
za druge predmete. N. pr. za žitne čistilnice
se je carina povišala od 576 Din na 3456,
za slamoreznice od 480 na 720 Din, za vinske
stiskalnice od 768 na 1920 Din, za polnojar-
menike od 384 na 14.400 Din.

S tako carinsko politiko se mora ubiti
vsak napredek našega kmetijstva. Izgovor,

Seja ministrskega sveta.

BRODARSKI SINDIKAT IN STEINBEISSOVO PODJETJE.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Na današnji vlad-
ni seji, ki je trajala od 6. do 8. ure, se je po
izjavah ministrov razpravljalo o brodarskem
sindikatu in Steinbeissovo podjetje. Glede
sindikata se je ministrski svet postavil na
stališče, da mora podjetje v sedanjem stanju
prenehati in da mora priti država pri njem
do večjega vpliva. Akcijo, ki jo je v tem
smislu predvzel Radojević, veliko število ra-
dikalnih poslancev vedno bolj odobrava. Se-
stavili so tozadevno spomenico in jo predlo-
žili predsedstvu vlade. Na današnji seji je
bilo sklenjeno, da naj o tem vprašanju raz-
pravlja gospodarsko-finančni odbor ministrov.
Ako ta odbor ne bi ničesar sklenil, se mora
vprašanje brodarskega sindikata rešiti v
smislu zahtev prometnega ministra. Potem
bo vlada storila tozadevne sklepe, sicer pa
bo celo stvar prepustila radikalnemu klubu.
— Druga točka je bilo vprašanje Steinbeis-
sovega podjetja. Zdi se, da bi radićevci tu-
kaj radi izpeljali nacionalizacijo. Pripovedu-
jejo, da je vlada sklenila to podjetje rešiti.
Poleg tega so razpravljali na seji o nekaterih
manj važnih resornih vprašanjih.

Poravnajte naročnino!

Blok vzhodnoevropskih držav?

ZBLIŽANJE MED NAŠO DRŽAVO IN MAŽARSKO.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Naš poslanik v Budimpešti Tiha Popović je obvestil po nalogu naše vlade mažarsko vlado, da želi belgrajska vlada, da se pogajanja, ki so se svo- ječasno prekinila, obnove, in sicer 30. nov. v Budimpešti. Zanimivo je dejstvo, da je pri- šel predlog za sklenitev trgovinske pogodbe z Mažarsko z naše strani. Se bolj je zanimivo dejstvo, da se je pri tej priliki poudarila želja, da se vodijo pogajanja na temelju naj- večjih ugodnosti.

S takimi koraki se približujemo in sto- pamo v najbolj prijateljske stike z dosedaj nam sovražno Mažarsko. Nekateri krogi so mnenja, da je ta politika belgrajske vlade napram Mažarski v zvezi z naporom zapadnih

velesil, da pride do ustanovitve podonavske konfederacije, oziroma do najožjih stikov med državami-naslednicami bivše avstro-ogrske monarhije in da je ta politika v zvezi s ten- denco ustanoviti blok balkanskih ozir. vzhod- no-evropskih držav.

V tem smislu je zanimiv članek, ki ga je priobčil »Trgovinski glasnik«. V tem članku pletira znani publicist Lončarevič za to, da čimprej pride do najožjih stikov med bal- kanskimi državami in Mažarsko pod vod- stvom Belgrada. Članek je vzbudil veliko po- zornost. Splošno mnenje je, da je v zvezi s sedanji političnimi tendencami naše vlade napram Mažarski.

Za vzpostavitev zveze z Rusijo.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Belgrajski listi poročajo, da je z ozirom na vesti iz Berlina pričakovati pričetka pogajanj med našo drža- vo in sovjetsko Rusijo za obnovo diplomats- kih odnošajev. Vest je bila splošno zelo sim- patično sprejeta. Smatra se, da je že poslednji čas, da pridemo do ozkih stikov s sovjetsko Rusijo.

Dalmatinski radikalni poslanci proti Radiću.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Radikalni poslan- ci iz Dalmacije so imeli danes sestanek, na katerem so razpravljali o poslednjem napadu Stjepana Radića na upravo Dalmacije. Na svoji seji so dali izraza največjemu ogorče- nju proti insinuacijam, ki jih je Stjepan Radić v svojem članku očital vladni in njenemu re- žimu v Dalmaciji. Sklenili so sestaviti poseb- no pismo in ga poslati Pašiću. V njem bodo zahtevali, da Stjepan Radić popolno zado- ščenje. Posebna deputacija kmetijskih poslan- cev bo jutri obiskala Jovanovića in ga kot no- sitelja radikalne liste v Južni Dalmaciji pro- sila, da tudi on podpira njihovo spomenico.

Radić se jezi in preti.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) V izjavi, ki jo je dal Stjepan Radić v Zagrebu dopisniku bel- grajskega »Vremena«, se na zelo smešen na- čin zaletava v dr. Korošca. Kakor smo že po- ročali, je dr. Korošcevo potovanje Radića zelo vznemirilo. — Stjepan Radić je svoji jezi dal duška že v poslednjem članku. V svoji sedanj- i izjavi pa preti dr. Korošcu, da ne sme voditi take politike, ker sicer ne bo mogel priti v koncentracijsko vlado. Ta Radićeva pretnja je zelo smešna, ker Radić sam odkriva, da je se- danja vlada nezmožna in da mora priti do koncentracijske vlade. Radić dalje izjavlja, da bodo njegovi poslanci začeli v Sloveniji ži- vahno akcijo, in da potujeta v Maribor dr. Per- nar in Trnjar. Radić sam pa bo prihodnji te- den prišel v Ljubljano in bo tam na shodu govoril.

AKCIJA ZA ODPAD K PRAVOSLAVJU.

Vis, 14. nov. (Izv.) Predsednik Radićeve organizacije na Visu je začel akcijo za pre- stop v pravoslavje. Stvar ima politično ozadje. Ravno on se je te dni mudil v Belgradu, kjer se je sestal z znanim radikalnim prvakom prof. Gjorgjem Jelenićem. Tako mislijo radi- kali po pravoslavju pridobiti Hrvate in ra- dikale.

IZSTOP IZ RADIĆEVEGA KLUBA.

Zagreb, 14. nov. (Izv.) Iz HSS kluba je izstopil poslanec Jakob Sablocher. Svoj korak motivira s tem, da minister za agr. reformo Pavle Radić ni upošteval njegovih predlogov, da pridejo pri delitvi zemlje v poštev tudi Nemci in Madjari. Poslanec je organiziral Nemce in Madjare ter je bil izvoljen v srem- ski županiji. Vstopil je v nemški poslanski klub.

ŠKOFLJSKA SINODA V BAČKI.

Subotica, 14. nov. (Izv.) Tu je bila danes končana prva sinoda bačke škofije, katero je vodil administrator Budanović. Konferenca, ki je trajala 3 dni, je razpravljala največ o vpra- šanjih pastoralne narave, nadalje pa največ o organizaciji katoliških cerkvenih občin.

KOMISIJE ZA NAKUP PLEMENSKÉ ŽIVINE.

Belgrad, 14. nov. (Izv.) Kmetijsko mini- strstvo je imenovalo tri komisije za nakup plemenske živine v inozemstvu. Ena komisija gre v Avstrijo nakupovat plemenske bike. Nakupila jih bo za 1 milijon dinarjev. Druga bo šla v Anglijo, da nakupi za 800.000 Din svinj jokišrske pasme. Tretja bo nakupila v Italiji za 400.000 Din oslov. Od goveje živine in svinj bo tudi Slovenija dobila precejšen del za uporabo.

Prepričajte

se o najcenejšem dobavnem viru zimske obleke pri
JOS. ROJINA, LJUBLJANA.

Češki socialistični senator prestopil v Ljudsko stranko.

Bivši senator čsl. socialistov prof. J. Holý je prestopil v čsl. ljudsko stranko. V »Lidovih listih« je objavil obširen članek, v katerem izjavlja, da je ljudska stranka, ki stoji na idealnih temeljih, naprednejša kakor stranke, ki gledajo na narodno politiko in na splošno javno delo popolnoma materialistično.

Italijanski finančni uspeh v Washingtonu.

Washington, 14. nov. Italija je dosegla pri pogajanjih o plačilu svojih dolgov izredno velik uspeh. Amerika ji je odpustila 80 odstotkov vseh dolgov z naraslimi obrestni vred. V plačilo ji ostaneta 2 milijardi 148 milijonov dolarjev, ki jih bo odplačala v 62 letih; prvih pet let bo plačevala samo po 5 milio- nov letno, kesneje pa stopnjema več; zad- njih 32 let bodo znašala letna odplačila po- vprečno 50 milijonov dolarjev. Prvi dve leti more odplačilo odložiti in obroka porazdeliti na poznejša leta. Obresti bo plačevala izprva samo eno osminko odstotka; odstotek se bo polagoma višal, tako da bo znašal zadnjih 7 let dva odstotka. Povprečne obresti bodo znašale 0,42 odstotkov.

Veliki uspeh Italije je razviden iz dej- stva, da je odpustila Amerika Angliji le 18 odstotkov dolgov, Belgiji 46 odstotkov, a Franciji je ponudila 30 odstotkov.

»Washington Post« poroča, da je že vse pripravljeno za podpis 50—100 milijonskega posojila Italiji. Od tega bi 50 milijonov do- larjev odpadlo v plačilo dolga, ki ga je le- tošnje poletje najela italijanska vlada pri I. P. Morgan et Cy za stabilizacijo lire. Nato bo sledila emisija industrijskih obligacij v višini 10 milijonov dolarjev. Ta posojila naj omogočijo Italiji, da se vrne k zlati veljavi.

DRUŠTVO NARODOV.

Zeneva, 14. nov. (Izv.) Prihodnje zaseda- nje Društva narodov se bo pričelo 7. decem- bra. Med drugim se bodo na seji pečali z iz- vedbo v septembru storjenih sklepov o fin. obnovitvi avstrijske republike.

TUTENKAMEN VZET IZ OVOJEV.

London, 14. nov. (Izv.) Iz Egipta poroča- jo, da so Tutenkamno mumijo vzeli iz nje- nih ovojev. Poleg nje so našli zlato bodalo, dalje so našli zlato krono, ki je bila ob nje- govih glavici. O tej kroni se je dosedaj pisalo samo v zgodovini, sedaj bi se pa zgodovinska domnevanja izkazala za resnična. Preiskujoči učenjaki sodijo, da je bil Tutenkamen star ka- kih 50 let.

Odgovor Zveze slovenskih vojakov »Politiki« in drugim.

Glavni odbor Zveze slovenskih vojakov svetovne vojne se je baval na svoji seji dne 12. t. m. z napadom na spomenike padlim našim vojakom, ki ga je priobčila ugledna bel- grajska »Politika« dne 4. t. m. Na ta neosno- vani napad odgovarjamo sledeče: Vsak narod sme svečano častiti svoje mrtve, ki spe v naši zemlji, Italijani prenašajo kosti svojih hero-jev, francoskim vojakom stavimo spomenike celo sami, ravnatoko Slovkom in Čehom biv- ših avstrijskih polkov, še celo Nemci, ki so padli v naskoku na Belgrad, imajo tam pri- meren spomenik, in nikomur ne pade v gla- vo, da bi se vanj spotaknil in Francija sama stavi na svojih tleh spomenike padlim nem- škim vojakom. Slovenci naj pa molčimo in pljunemo na kosti svojih bratov in sinov! Naši ljudje so padli po ogromni večini na goriških in primorskih tleh, kjer so branili našo zemljo, katere ne bi imeli danes svobodne niti pedi, ako bi položili orožje tedanje slovenske in slo- vanske polki! Tem junakom je narod hvaleh- žen, kakor tudi onim, ki so padli pri pobunah tedanjih slovenskih polkov (Judenburg in Co- droipo) — in tem našim ubogim, ki so do dna izpili kupo trpljenja nameravamo posta- viti spomenik v vsaki gorski vasi, pri čemer upamo, da nas niti z najmanjšo kretnjo ne bodo ovirali bratje Srbi, ki znajo ceniti svete kosti padlih borcev.

Dalje smo prejeli te dni iz neke občine vabilo na ples, katerega dobiček naj bi bil namenjen za spomenik padlim vojakom. Naj- odločnejše protestiramo proti takemu načinu

izgubljenja in oskrumbe spomina naših padlih in pozivamo bivše vojake, naj ne puste plesati na grobovih in kosteh naših padlih tovarišev! Ako kaka občina ne more postaviti spomenika na dostojen način, naj ga rajši sploh ne po- stavi! Prosimo okrajne glavarje ljubljanske in mariborske oblasti, da preprečijo ples, ki bi bili določeni na ta namen.

Glavni odbor Z. S. V.

Zavod sv. Jeronima.

Na časniško gonjo proti sv. stolici in ju- goslovanskemu katoliškemu episkopatu poda- jam sledeča gola dejstva:

1. Zavod sv. Jeronima je po svoji osnovi, svoji imovini in svojem delovanju cerkvena ustanova, katero urejuje kot temeljni zakon breve Leona XIII. »Slavorum gentem« z dne 1. avgusta 1901.

2. Italijanska vlada je bila začasa vojne zavod sekvestrirala, in ko ga je na tolike zahte- ve sv. stolice in naše vlade izročila naši vladi, ni mogla, pa niti ni hotela dotikati se narave tega zavoda, ker se v pismenem spo- razumu izrečno sklicuje na breve »Slavorum gentem«, kot na njegov temeljni zakon. Ita- lijanska vlada pravi samo to, da nima nič proti temu, da vse častne odlike, ki so že pripadale bivši a.-o. monarhiji, preidejo iz- ključno na kraljevino SHS.

3. Sv. stolica je imenovala nato glavarje zavoda po določbi breveja »Slavorum gen- tem«, toda imenovala je one, katere je že- lelo naše poslanstvo, pa brez vednosti ško-fov. Jeseni lanskega leta se je zavod otvoril in vstopilo je vanj šest vrlih duhovnikov iz raznih naših škofij. Samovoljno, netaktno in uprav nedostojno postopanje ravnatelja (Ita- lijana msgr. Biasiottija) in podravnatelja (Butkovića) je tako grenilo življenje teh za- vodovih gojencev, da so se že borili z mislijo, da zavod zapuste. Škofje, mudeči se v Rimu začasa velikega romanja koncem meseca ma- ja tek. leta, so točno doznali za razmere v zavodu in napravili korak, da se te razmere na najčastnejši način za ravnatelja Biasiottija popravijo, a svojim duhovnikom so na- čeli, da se v vsem pokore poglavarjem.

4. G. ravnatelja je ta naš korak tako raz- dražil, da je po naravnost smešni preiskavi pod izgovorom utrujenosti čč. sester in bo- lezni ene izmed njih — zavod zaprl in poraz- delil gojence po drugih zavodih ravno v času, ko so imeli zadnje priprave za izpite; potem je z napačnim poročilom zavedel protektorja — vzor. kardinala Vannutellija ter je bila z njegovo vednostjo od šest naših duhovnikov odpuščena iz zavoda četvorica, ne da bi bili o tem niti o njihovi krivdi obveščeni njihovi škofje. Ravnateljstvo maščevanje je šlo še da- lje: Brez vednosti protektorja, a v njegovem imenu je zahteval, da se tem duhovnikom od- vzame pravica, da bi v Rimu maščevali, samo da bi jih prisilil na odhod iz Rima.

5. Ko so škofje vse to zvedeli, sem šel s škofoma Akšamovićem in Bonafaciem v imenu škofovske konference v Rim. Tu smo zvedeli za najnovejši rektorjev trik. Hotel je namreč od kongregacije »studiorum« izposlo- vati prepoved, da bi se ti odpuščeni duhov- nici ne smeli vpisati na katerokoli vseučilišče v Rimu.

6. Prišedši v Rim, smo takoj obiskali vzor. protektorja. Našli smo ga že prilično obveščenege ter nam je takoj izjavil, da je bil zaveden in prevarjen. Ko smo ga obvestili še o zadnjih rektorjevih trikih, je rekel vzor. kardinal: »Grem k sv. očetu in zahteval bom, da se odpuščeni gojenci znova sprejmejo v zavod.« — Ko smo bili v drugo pri vzor. pro- tektorju, nam je naznanil, da je sv. oče nje- gov predlog odobril. Kardinal Vannutelli je to še tisti dan naznanil tudi ravnatelju, ki je končno pristal na to. Toda drugi dan sta pri- šla skupaj s podravnateljem ter sta izjavila, da bosta v slučaju, ako se odpuščeni duhov- nici povrnejo v zavod, podala svojo demisijo. Čez pribl. dve uri je pa prišel k vzor. kar- dinalu poslaniški tajnik duhovnik dr. Mosca- tello ter v imenu legacije izjavil, da bo lega- cija v slučaju ostavke Biasiottija in Butkovića zavod zaprla in vzela ključke. To je protektor- ja osupnilo ter je izjavil: »O tem ne bom raz- pravljaj z Vami, marveč s sv. očetom.« — To nam je Vzoriti naznanil povodom tretjega obi- ska, a mi smo ga prosili, da naj z imenova- njem novega rektorja počaka, dokler se ne vrne naš poslanik, da se doseže z njim spo- razum. Ker se je moral splitski škof vrniti do- mov, sva ostala z djakovskim škofom še celih osem dni v Rimu, da počakava našega posla- nika. Kaj se je dalje dogajalo, nam škofom ni znano. Ravnatoko ne vemo, če je naša lega- cija izročila sv. stolici tudi še kako pismeno noto. Šele v soboto popoldne, dne 7. t. m., ko me je g. poslanik dr. Smolaka po svoji vrnitvi obiskal ter sem mu začel pojasnjevati naše postopanje, mi je on prvi povedal, kako je sv. stolica stvar rešila, ter je omenjal neke groznje.

Končno smo dobili na dan svojega od- hoda obvestilo tudi od sv. stolice, da je novi rektor imenovan in da se morejo vsi odpu- ščeni duhovniki vrniti v zavod.

To so gola dejstva in po njih naj se oceni cela »afera«.

V Zagrebu, dne 13. novembra 1925.

Dr. Ante Bauer, metropolit.

»Voika« — čevljev in nogavic izložba nasproti »Mestnega doma« se res izplača ogledati. 7600

Socialni vestnik.

UREDITEV NEDELJSKEGA POČITKA.

Minister socialne politike je izdal s 30. oktobrom t. l. pod štev. 0.350 naslednji odlok:

»Poslužujoč se pravic, ki mi jih dajejo odredbe § 13 zakona o zaščiti delavcev od- rejam z namenom, da se vprašanje zapiranja obratov ob nedeljah uredi za vse obrate enako: Veliki župani naj uredijo po zaslišanju pristojnih industrijskih in delavskih zbornic na svojem območju zapiranje obratov ob ne- deljah in sicer tako, da jih vodi pri tem na- čelo izraženo v prvem odstavku § 12 Zakona o zaščiti delavcev, po katerem imajo biti ob nedeljah zaprti vsi obrati. Izjema od tega na- čela se lahko napravi samo za podjetja, ki imajo opraviti z nakladanjem parobrodov in ladij v morskimi in rečnih lukah v smislu § 14 prvega odstavka Zakona o zaščiti delavcev, kakor za podjetja v smislu drugega odstavka, istotako v slučajih naštetih v § 15 tega za- kona, in če pade na ta dan letni sejem v do- tičnem kraju. Imenovana izjema se more na- praviti samo z obvezo podjetnika po § 14 zadnji odstavci in § 15 zadnji odstavci Za- kona o zaščiti delavcev, ne da bi se kršil § 16 tega zakona. Pozivam velike župane, da v smislu gornjega postopajo ter o izvršitvi ob- veste oddelek za zaščito delavcev poverjenega mi ministrstva.«

Ta odlok je zelo umesten predvsem, ker vlada ravno v tem vprašanju popolna anar- hija. Za ta odlok ima minister podlago v § 13 z. o. z. d. (zakon o zaščiti delavcev), ki določa: »Kdaj je odpirati in zapirati obrate v posameznih krajih, odloča po zaslišanju pri- stojnih profesionalnih organizacij minister za soc. politiko ali pa oni organ, na katerega pre- nese minister to pristojnost.« S tem se bo za- dveda spravila z mrtve točke. Veliki župani imajo nalog in točne smernice, načelo, ki jih naj pri tem vodi, je: »§ 12. z. o. z. d. Ob ne- deljah je prepovedano vsako delo pomožnemu osebju v vseh podjetjih navedenih v § 1 tega zakona.«

Izjeme pa so dovoljene: § 14, 1 in 2 od- stavki z. o. z. d.: »Za podjetja, v katerih je delo po naravi njih posla neprekinjeno. Ka- tera so ta podjetja, odloča ministrstvo za so- cialno politiko po zaslišanju pristojnih zbor- nic.« — »Za kavarniške, gostilniške, hotelske, fotografske, pogrebne obrate, v katerih sme delati pomožno osebje po ves dan tudi ob prednjih dneh; za pekarske, mesarske, briv- ske, cvetličarske obrate, za obrate z življenjs- kimi potrebščinami, za trafikantske obrate in obrate za prodajanje časnikov, v katerih sme delati pomožno osebje dopoldne ob prej na- vedenih dneh.«

Dalje v slučajih, naštetih v § 15 z. o. z. d.: »Razen podjetjem, navedenim v prednjem paragrafu, se sme delo ob dneh, navedenih v prvem odstavku § 12 tega zakona, dovoliti samo še:

1. če je to vsled nenadne potrebe (višja sila) neizogibno potrebno ali če se morajo posli v javnem interesu izvršiti in vršiti; 2. če se mora na enem izmed teh dni izvršiti in- ventariziranje podjetja, predpisano z zako- nom; 3. če gre za čiščenje in vobče za vzdrža- vanje delavnic in prostorov podjetja v dobrem stanju, kakor tudi za vse one posle, od ka- terih sta zavisni redno delo in varnost v pod- jetju, kolikor je te posle nemogoče dovrševati ob delavnikih; 4. če gre za neizogibno potreb- ne posle, da se prepreči kvarjenje sirovin ali predelkov v podjetjih, kolikor se bi ti posli ne mogli izvrševati ob delavnikih; 5. če je to neizogibno potrebno, da se spravijo v pra- vilno stanje instalacije posameznih podjetij. V vseh teh slučajih morajo lastniki podjetij že prihodnji dan poročati pristojni inspekciji dela. Toda lastniki podjetij morajo dajati svojemu osebju primeren odmor med tednom.« V teh slučajih se bo lahko napravila izjema samo tedaj, če bo podjetnik izpolnil določilo zadnjega odstavka § 14 z. o. z. d. t. j., da imajo prizadeti primeren odmor med tednom.

Izjema pa ni mogoča pri mladostnih, za katere izrečno določa § 16: »Odredbe § 14 in 15 ne veljajo za mladostne delavce pod 18 leti vobče, katerim se mora dajati ob dneh, navedenih v § 12 tega zakona, brezpogojno in brez izjeme popoln odmor.«

Počasi prihajamo do pridobitev, ki jih nudi zakon o zaščiti delavcev. Vprašanje ne- deljskega počitka se lahko sedaj uredi — be- sedo imajo veliki župani.

PIŠTYANSKI

BLATNI PRODUKTI

Najboljše zdravilo proti revmi in islasu, eksudatom, ženskim boleznim in trganju. Za domače zdravljenje izredno primerno. Zastopano in gl. zaloga za Hrvatsko in Slavonijo:

L. SCHREIBER

ZAGREB

Akademijski trg 1/1

Dobiva se v vseh lekarnah

»Pi. Qi« stisnjeno naravno blato

Dnevne novice.

Naročniki-zamudniki, ki se do danes niso odzvali opetovanim opominom na plačilo zastale naročnine, prihodnji terek več ne prejmo »Slovenec«. Prizadejti vedo, kaj jim je storiti.

Narodno edinstvo v Ameriki. Tiskovni grad jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu je razposlal poročilo o delu jugoslov. parlamentarne delegacije v Washingtonu. To poročilo so prejeli v Ameriki samo srbski listi, hrvatski in slovenski pa ne. Tako si predstavlja poslaništvo SHS v Washingtonu narodno edinstvo!

Stolici za slovenščino na višjih pedagoških šolah v Zagrebu in Belgradu. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se ustanovita na višjih pedagoških šolah v Zagrebu in Belgradu stolici za slovenščino, ako se oglasi zadostno število slušateljev. S tem hoče ministrstvo zadovoljiti tovarne slovenske zahteve, obenem pa dati slušateljem priliko, da se priuče »slovenščini« in tako vsposobijo za službo v Sloveniji. Tako poročajo belgrajski listi. In prav je tako; če se pri nas učimo srbohrvatskega dijalekta, naj se uče v Zagrebu in Belgradu slovenskega. Z združenimi močmi bomo potem ustvarili jugoslovanski jezik; za temelj bodo služile izposojenke srbskega dijalekta iz turščine, nemščine in francoščine. Vse za narodno edinstvo!

Tržiški davkoplačevalci pozor! Danes se vrše volitve za pridobinsko komisijo. Vsi na volišče za kandidate, katere kandidira SLS in ti so: člani: Joško Hafner, župan v Škofji Loki, Jože Sitar, miz. mojster v Križah; nam.: Ivan Kavčič, klepar, posestnik in gostilničar v Škofji Loki, Franc Rode, čevljarški mojster v Kranju. — Vsi na volišče, da se ne bo treba vedno pritoževati zaradi davkov!

Občinske zadeve v Križah na Gorenjskem. Pišejo nam: Naš občinski odbor je bil za PP vlade že 27. januarja t. l. razpuščen. Volitve so se vršile šele 20. septembra t. l. Bila je nato v pravem roku vložena pritožba glede zakonitosti vlaganja list. Rešitve pa še sedaj čakamo. Občani so seveda nezadovoljni, da gerentstvo posluje dalje in da se ne povrnejo vendar enkrat redne razmere v občini. Naj se izpostavi normalnega stanja v korist občanom pospeši! Pripomnimo, da v gerentstvu delavstvo, oziroma SLS sploh ni zastopana.

Uganka gosp. finančnemu delegatu. Prejeli smo: Davčni uradi po kraikem času že vdrugič pošiljajo polnečnice za nove davke. Pred kratkim sem plačal neprimerno visoko vsoto zlasti osebne dohodnine, zdaj zopet. Vsaka pritožba, vsa dokazila so zastoj. Že od septembra dobivam mesečno 60 Din plače, za šolo mi dolguje država že 2 leti. Pri župnišču je malo poselstvo. Koliko tako posestvo douša, zlasti če moraš delati s tujimi ljudmi, je jasno. Komaj toliko, da se za silo shaja. Kako naj plačuje duhovnik v takih razmerah ogromne davke, to uganko naj nam pa blagovoli razrešiti gospod finančni delegat. — Župnik.

Zalostna slika sedanjih razmer — tako nam piše prijatelj z Gorenjskega — se mi je nudila pretekli teden v okolici nekega prijaznega gorenjskega mesta. Vsak dan čitamo o številu konkurzov, ki so plod visoke davčne obremenitve Slovenije, ali pa morda ne preveč realne poteze tega ali onega trgovca. Priliko smo imeli opazovati, kako so se celo najbližnji sosedje, prijatelji dotične trg. firme kot bi bili brez srca, pehali za premičnine nesrečne družine, ki šteje deset članov. Ob takih prilikah vidimo pomanjkanje srčne kulture, pomanjkanje ljubezni do nesrečnih otrok. Prazna, opuščena, kakor izropana sta dva lepa domova, družina pa vržena na cesto pred zimo, in to le vsled tega, ker je eden član družine vsled izrednih gospodarskih razmer in nestabilnosti denarja sklenil neugodno kupčijsko zvezo. Pač smemo pričakovati, da vsaj domačini vsled tega ne obsojajo vseh članov družine, ki so po nedolžnem prišli v tak položaj. Zatorej več sočutja, kakor žaljivk, več srčne kulture in usmiljenja do bližnjega!

Zveza jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana, protestira proti sedanjemu osnutku zakona o izkoriščanju vodnih sil. Zakonodajni osek te sekcije, sestavljen iz najodličnejših strokovnjakov o tem predmetu, je sedanjim osnutku proučil ter sklenil predlagati, da naj se pošlje merodajnim činiteljem sledeči brzojavni protest: »Z vsa odločnostjo se pridružujemo protestu Sekcije Zagreb proti sedanjemu osnutku zakona o izkoriščanju vodnih sil. Osutek je pomanjkljiv in neuporaben ter bi kot zakon sigurno uničil vse poizkuse za elektrifikacijo naše zemlje. Zaradi tega zahtevamo, da se ta osutek odstavi z dnevnega reda ter da se poklicanim korporacijam in strokovnjakom da prilika za sodelovanje pri sestavi modernim zahtevam in splošnim interesom odgovarjajočega zakonskega osnutka.« — Ta brzojavni protest se je poslal vodilnim slovenskim poslancem, narodni skupščini, zakonodajnemu odboru in ministrstvu kmetijstva in voda. Podpisana zveza se obrača do vseh merodajnih in interesiranih činiteljev s prošnjo in nasvetom, da v zadnjem trenutku preprečijo namero vlade, da bi na neobičajen način sestavljeni in nemogoči osutek uzakonila. Opozorjamo še pravočasno na nedogledne in kvarne posledice, ki bi za razvoj našega gospo-

darstva nastale, ako bi se uzakonil sedanji načrt. — Zveza jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana.

Iz upravne službe. V višjo skupino so pomaknjeni: vladna svetnika pri županiji v Ljubljani dr. Rudolf Andrejka in Anton Meninger; dalje okrajni glavar v Črnomlju Matej Kaki, okrajni glavar v Kranju Josip Znidaršič in policijski nadsvetnik v Ljubljani dr. Josip Mlekuš. — Za vladna svetnika sta imenovana okrajni glavar Ludvik Pinkava in okrajni glavar v Kamniku dr. Fr. Ogrin. — Za policijskega nadsvetnika je imenovan Alojzij Geržinič v Ljubljani.

Meštrovci se vrača v Ameriko. Kipar Ivan Meštrovci je v spremstvu publicista Milana Marjanovića ponovno odpotoval v Ameriko.

Podružnica Jugoslovanske Matice v Škofji Loki se je spomnila neodrešenih bratov na Korškem ob 5 letnici nesrečnega plebiscita dne 10. oktobra t. l. v Domu »Kato. prosvetnega društva«, v spomin na krivično Rapalsko pogodbo pa 12. nov. t. l. v »Sokolskem domu«, s skupno proslavo vseh kulturnih društev. Na obeh prireditvah so bili govori, deklaracije, orkestralne in pevske točke. Podr. Jug. Matice se je tudi gnočno podprla. Nasprotni v svetovnem naziranju smo pokazali, da nas neložna v narodnem oziru nikdar raztrgala ne bo.

Tatovi v Škofji Loki. V noči od 11. na 12. t. m. je imela Škofja Loka čudne obiskovalce. Drzni tatovi so vlemili kar v petih krajih. Na Spodnjem trgu so ukradli usnjariju g. Kraševicu golovine in usnja skupaj za 5000 Din ter sekuro, ki naj bi jim bila v nadaljnjem delu v pomoč. Od tam so šli v elektrano, kjer so odnesli 1 dežni plašč in uradniki 60 dinarjev zasebne lastnine. Tretja postojanka je bilo konsumno društvo, kjer pa so bili zasačeni in pregnani. Pred vratni se je našel v elektrani ukradeni dežni plašč. Večjo škodo so naredili trgovcu g. R. Thalerju. V trgovini so izpraznili vse blagajne in odnesli nekaj manufakture. Skupna škoda nad 25.000 Din. Tu so pustili tudi pri g. Kraševicu ukradeno sekuro. Zadnji poskus je bil v mesnici g. Malevža Hafnerja, kjer pa so dobili le 10 Din. — Sumi se, da so tatovi domačini. Kakor se čuje, so 13. t. m. aretirali 3 moške, ki so osumljeni teh tatvin.

Upravni odbor društva »Naredni dom« v Ljubljani sklicuje redni občni zbor na dan 20. novembra 1925 ob 8 zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je: 1. poročilo o društvenih računih ter njih odobritev, 2. volitev predsednika in 11 članov upravnega odbora, 3. volitev preglednikov. — Opomba: Vsak družnik ima glas na običnem zboru, vsak delež po 100 fl (50 Din) in vsaki darovanih 100 fl (50 Din), oziroma vsakih vplačanih 120 fl (60 Din) (§ 2. točka 5.) daje pravico do enega glasu. Deležnik sme problastiti drugega družnika, da glasuje zanj. Ta pa ne sme več kakor 5 tujih deležev zastopati na običnem zboru. Noben družnik na sme imeti več kot 5 glasov, le kdor je deležnik in darovatelj, oziroma pooblaščenec, more imeti največ 10 glasov. 7705

Na Plavju pri Jesenih smo imeli 9. t. m. zapisnico našemu kralju. To priliko so golovi ljudje izkoristili na ta način, da so vdrli v kuhinjo gostilne Klinar, kamor vstop sploh ni bil dovoljen, in si prisvojili žlice, nože, vilice, posode za sladkor (vse srebrne), kozarec, steklenice, klobase, salame, gorčico, 1 prt, prtičje, na pol svihat dežnik itd., iz sobe dve blazini in končno tudi svetilko, ki je bila drag spomin. Najemnica gostilne je od strahu zbolela.

Občinske gospodarske zadeve iz Sv. Krištofa nad Laškimi. Po težkih porodnih bolečinah sestavljena pritožba proti izvolitvi župana Sijge je bila končno vendar le zavrnjena, četudi je nekdo napel vse sile, da bi veliki župan volitev razveljavil. No — tisti »nekdo« je dobil z rešitvijo nos, za katerega se lahko prime sam. — Župan, ki ljudstva izvoljen, je torej zopet prevzel. Sedaj pa šele začne bogopomoč! Po zakonu se mora voditi občinsko gospodarstvo ločeno od ubožne blagajne; za gerentstva pa se je uveljavil denarni čekovni promet tako, da je sedaj vse pomesano, ker se je vodila le ena knjiga. Pa tudi sicer je hudo glede gospodarskega pregleda. Medtem, ko so se nekatere proračunske postavke prekoračile, so se v nemar pustile druge, n. pr. šole. — Za šolo v Dolu je treba plačati še tri obroke, šolam pri Sv. Jederti, v Laškem, Rečici, pa po dva itd. Iz blagajniške knjige je razvidno, da so znašli gerentovi komisijski stroški 1697 Din, njegovega namestnika 440 Din, tajnika 320.50 Din. Še enega člana gerenta 350 Din. Torej čedna skupna vsota, če pomislimo, da je poprej potrošil občinski odbor celo leto v ta namen le okrog 200 Din. Sedaj pa čujemo, da zahteva bivši gerent z g. C. vred, naj nekaže veliki župan naknadno še plačo po 750 Din mesečno. Bomo videli! Prosimo, da pride tudi sedaj uradni revizor.

Iz Savinjske doline. Dežuje še vedno. Voda je sicer nekoliko upadla, toda mnogo cest in potov je še pod vodo. Škoda je velika, posebno na ozminih. — V Št. Petru se je naselil nov živinodržavnik g. Nardin Jožef, po rodu primorski Slovenec. — V Št. Juriju ob Taboru

se poroči danes popoldne g. Viktor Urankar z gđc. Reziko Rančigaj. Obadva sta vneta delavca v naših kulturnih društvih, posebno nevesta je bila daleč na okrog znana igralka ter zgubi z njo šentjurski oder prvovrstno moč.

Predavanja, oz. tečaji o brezalkoholni uporabi grozja in sadja. Protialkoholno gibanje napreduje skoro v vseh državah. Tudi pri nas stopa vedno bolj v ospredje. Znatno kos gospodarskega problema pa tvori vprašanje, kako grozdje in sadje tako uporabiti, da se ne bo pretvarjalo v alkohol, temveč služilo narodu v prehrano in splošen dobrobit. Ta izredno važen problem reševati, si je nadel kot vzvišeno nalogo osrednja zadruga »Brezalkoholna Produkcija«, ki ima namen pospeševati brezalkoholno gospodarstvo sploh, posebno pa proizvajati in razpečevati grozdje in sadne izdelke ter sploh vse predmete, ki se rabijo za pospeševanje treznosti. Zadruga vrši s tem eminentno kulturno delo. Že letos je zadruga razpečala večje število posebnih priprav, s katerimi so zainteresirani ohranili sadjevec in vino v sodih brez alkohola. Radi tega je zanimanje za brezalkoholno uporabo grozja in sadja zelo naraslo. V interesu ljudskega zdravja in narodnega gospodarstva je, da se ta koristna ideja razširi po celi naši domovini. Zadruga prireja na željo v vsakem kraju (pa naj bo kraj še tako oddaljen od železnice!) tozadevna predavanja s praktičnimi poizkusi. Na to opozarjamo vse kroge, posebno gg. okrajne ekonomice, podružnice sadiarskega in vrtnarskega društva, treznostne organizacije, županstva, gostilničarske zadruga (to vprašanje je zanje največjega pomena), javne in zasebne korporacije, pa tudi posameznike, sploh vse, ki jim je za napredek in streznenje naroda. Predavatelji so na razpologo ob vsaki priliki in vsakem času, pač pa je treba željo spročit osrednji zadrugi »Brezalkoholna Produkcija«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Poljanski nasip 10, da se more čimprej sestaviti enoten načrt predavanj.

Telefon in telegraf imata mnogo sovražnikov. Pri nas v kulturnih krajih mečejo otroci kamenje v porcelanaste lončke. V Aziji plezajo na drogeve medvedje in trgejo žice. V Afriki se guncerjo po žicah opice in kvarijo s tem napeljavajo. Tudi sloni si štejejo v posebno zabavo, če morejo podreti kak telegrafski drog. Vsled tega je iznajdba radio-aparata velikega pomena, ker deluje brez žic in drogov in ni vezan na nobeno progo, in vendar sliši z njim glasove iz celega sveta. V prodajalnah so danes taki aparati še zelo dragi, vendar ga lahko dobiš za 10 Din, če kupiš srečno srečko Dijaškega podpornega društva.

Zveza vojni invalidov, vdov in sirot v Zagorju je sklenila započeti akcijo za postavitve spomenika padlim rojakom v vojni. V ta namen vabi k sodelovanju vsa društva v Zagorju brez razlike in sklicuje sestanek v nedeljo 15. t. m. ob 9 dop. v kino Triglav, da se posvetuje o akciji. Vabljen je celokupni učiteljski zbor, zastopniki vseh strank in organizacij. Zveza računa na mnogoštevilen odziv, saj je naloga lepa in potrebna. — U. v. i. v. in sirot. Zagorje.

Velikozupanske posle v Zagrebu je po vpokojitvi Vladimirja Treščec-Branjskega prevzel banski svetnik Ernest Grabarič. — V mestu so ojačili stražno službo, ki jo sedaj vrši 300 s puškami oboroženih rederjev. Sam italijanski konzulat straži 60 redarjev.

Proga Titel-Orlovat. Danes se izroči prometu proga Titel-Orlovat (zveza južnega dela Bačke in Banata). Ker železniški most čez Tiso pri Titelu še ni zgrajena, bo privatna družba prevažala potnike do onostranske postaje z avtobusi. Na novi progi bodo potemtakem začasno vozili le osebni vlaki.

Velika železniška nesreča v Srbiji. Na progi Užice-Vardište se je vsled dežja utrgala velika skala in se zrušila na mimo vozeči osebni vlak. Lokomotiva in prva dva voza so bili popolnoma zdrobljeni. Več oseb je bilo težko ranjenih. Porušene so tudi brzojavne in telefonske zveze.

Za izbornost našega mila »Gazetac« lahko jemčimo. Sicer pa kupite samo en kos in uverili se bode, da je naša trditve resnična.

Pri bolečinah srca in poapnenju žil Vam pripravljamo prirod. grenčica »Franz-Josef« lahko odvajanje brez napa. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih celic so dognala, da voda »Franz-Josef« služi prav uspešno. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami.

Postrešek: Ko v mrazu čakam in stojim, na dom, na gorko si želim, me čaka deca, »Buddha« čaj, oboje zame pravi raj.

Gospodinja, ko pripravljaj za krst, ko praznuješ ženitovanje, ko slaviš god, ko vabiš prijatelje ali ko pripravljaj sploh kako pojedino, pomni, da boš goste zadovoljila le, ako jim med drugim postrežeš z izbornimi »Pekaletami«.

Volnene vestice

Ipjice, svitarje in druge volnene pletenine, zimске trikot maje in blače dobite v Ljubljani najceneje pri **F. in I. GORIČAR na Sv. Petra cesti 29.**

Poskusite in prepričali se boste!

Našim malčkom za Miklavža!

Da olajšamo Miklavžu nakup deških in otroških čevljev in oblek, prodajamo do 10. decembra t. l. obleke za dečke in otroke, kakor tudi vsakovrstno obutev za šolohvezne otroke — **brez vsakega dobička.** —

Fran Derenda & Cie., Ljubljana, Erjavčeva c. 2.

Prireditve

Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Ker sv. oče Pij XI. želi, da bi se ob proslavi 1600-letnice nicejskega cerkvenega zbora spominjali krščanskega Vzhoda, zato bo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda danes popoldne v veliki dvorani hotela »Union« točno ob pol 6 priredilo slavnostno akademijo po sledečem sporedu:

1. O pomenu cerkvenega zbora (univ. prof. dr. F. Grivec).

2. Papeževa pomoč stradalajoči Rusiji leta 1922-23. (S 60 skioptičnimi slikami. Prizori iz strašne lakote l. 1922. Izvirne slike; pojasnjeval jih bo univ. prof. dr. A. Snaj).

Med prireditvijo bo zapel pevski zbor »Ljubljana« naslednje vzhodne pesmi: 1. Bortnjanski: Iže heruvimi. 2. Dostojno jest. 3. Gaiser: Polihronion — grški napjev.

Vstopnina: Rezervirani sedeži 20 Din, sedeži I. vrste 10 Din, sedeži II. vrste 5 Din, stojšče 2 Din. — Vstopnice se prodajajo v trafiki »Union«, pred prireditvijo pa pri blagajni.

Konec stavke na ljubljanski univerzi.

Tekom tridnevne stavke, ki je bila proglášena na skupščini akademske omladine v sredo 11. t. m., se je pokazala med akademiki ljubljanske univerze popolna solidarnost. Na našem najvišjem znanstvenem zavodu je vladala v dnevih stavke popolna tišina. Da se stavka formalno konča, so zastopniki vseh strokovnih in kulturnih društev sklenili, da se ob zaključku stavke še skliče skupščina celokupne akademske omladine ljubljanske univerze in to za soboto ob 10. uri.

Avla naše univerze se je zabela ob desetih polnih. Ob četrtna enajst je otvoril skupščino akademik Likovič, predsednik pripravljalnega odbora SSLU (Svet slušateljev ljubljanske univerze) ob navzočnosti do 600 akademikov ter nekaterih vseučiliških profesorjev. Po uvodnih predsednikovih besedah, v katerih se tovarišem zahvaljuje za solidarnost z zagrebškimi ter belgrajskimi tovariši, spregovori še akademik Karadjote, ki je posebno naglašal paralelo med zagrebškimi akademiki, ki sedijo danes v ječi, ter predstavniki predvojne dij. pokreta na slovan. jugu. Ker so bile javne manifestacije ob potletnici rapalske pogodbe zabranjene, je n to povzel besedo akademik Vatovec, ki je v pregledni skici dogodkov od londonskega pakta naprej pa do današnjih dni prikazal razvoj diplomatskega razmerja med našo kraljevino in kraljevino Italijo, pa tudi velike napake, ki so se v tem pogledu storile od naše strani.

Ob koncu se je oglašil k besedi še akademik Zadnek, ki je v ostrih besedah žigosal postopanje ljubljanske policije ob priliki nedavnih tržaških dogodkov.

Predsednik skupščine obvesti nato navzoče akademike, da se je zagrebška akademska omladina zahvalila ljubljanskim tovarišem za solidarnost in zvestobo, ter zaključil zborovanje s pozivom, naj se zlasti mlajši tovariši z vsemi silami posvetijo delu v Akad. podružnici Jugosl. Matice.

Po zaključku skupščine se je akademska mladina pričela razhajati in se je podala zopet na predavanja.

Iz Ljubljane.

Opozorilo za pridobinske komisije v prireditvenem okraju Ljubljana-mesto! Priobčena kandidatna lista se izpremeni v toliko, da se kandidaturi gg. Dachs in Ložarja zamenjata in postavi g. Dachs za kandidata v IV. in g. Ložar pa za kandidata v III. pridobinskem razredu.

Martinov večer v Rokodelskem domu. Pri družabni prireditvi kat. društva rokodelskih pomočnikov na Martinovo nedeljo se zbero vsako leto v dvorani Rokodelskega doma naši rokodelci in njih mnogoštevilni prijatelji. Zlasti danes zvečer je pričakovati lepe udeležbe, ker je spored prireditve prav bogat in pester. Poleg krasnih govorov (dr. A. Schwab: Večer na morju, Z. Prelovec: Jaz bi rad rudečih rož, P. Hugolin Sattner: Še vedno kakor nekda) in kupletov je na sporedu tudi Gogoljeva vlezabavna komedija »Ženitev«. Pričetek prireditve je ob 7 zvečer, vstopnina 5 dinarjev za osebo.

Krekova mladina Ljubljana priredi danes svoj običajni Martinov večer v I. delavskem konsumu z zanimivim sporedom. Začetek ob 7. Vstopnina ni. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Družba sv. Elizabete ima sejo prihodnji terek, t. j. 17. t. m. ob 4 popoldne. Družabnice, pridite polnoštevilno!

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

Eleganca

nedoseženo lepo izdelanih krojev, tako suknjam, raglanom, kakor vsem oblačilom, ki jih nudi iz svojega ateljeja trdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA
se od vseh krogov priznava.

Bivši veliki župan dr. Miroslav Lukan oglašča, da prevzema pravna zastopstva in intervencije v vseh strokah državne uprave, da posreduje pri serijoznih poslih vsake vrste, daje informacije, in da je ustanovil v svoji pisarni tudi davčni oddelek, pri katerem sodelujejo kvalificirani strokovnjaki. Dr. Lukan ima v tem pogledu dolgoletno in obsežno prakso.

Pri ljubljanski telefonski centrali zadnja dva dneva kar ni mogoče dobiti zveze. Ali je morda tudi pri tem oddelku osebje reducirano, kakor pri pisemskem oddelku? Upamo, da bo poštna uprava vedela upoštevati pravice telefonskih naročnikov in njih interesov na točen poslovanju.

Ljudska knjižnica Prosvetne zveze (Miklošičeva c. 7) si je v zadnjem času nabavila celoten »Planinski Vestnik«. S tem bo ustrezno marsikateremu obiskovalcu knjižnice, ki si je želel takega čtiva.

Pomanjkanje mleka. Vsled neprestanega deževja in narastlih voda je tudi dovoz mleka opešal tako, da je zavlado občutno pomanjkanje mleka v Ljubljani. Deloma je tudi mlečnost krav popustila vsled ukinjenja paše, tako da utegne pomanjkanje mleka trajati do božičnih praznikov. Nenadno padanje mlečnosti je povzročilo zlasti takojšnje prenehanje paše vsled vednih nalivov, obenem pa prehitel prehod zelenega svežega krmiljenja na suho. Znatno padec cen mleka tudi kravojejem ne dopušča, da bi dokupovali draga mlečna krmila, ki se nikakor ne morejo pokriti s sedanji cenami mleka. Zato moramo letošnjo zimo vkljub temu, da se je pridelalo dosti krme, računati na pomanjkanje mleka.

Težave so vsepovsod, pri produkciji in konzumentih. Kmet ne zmore več dragih močnih krmil, mlečni odjemalec pa ne zmore višjih cen za mleko, in tako ni pričakovati v tem oziru zboljšanja, dokler nam zopet prihodnja spomlad ne pomore z ceno zeleno krmno. Dokler se je pokladanje močnih krmil izplačalo, se je veliko storilo za zboljšanje mlečnosti krav, a danes so nenormalne razmere, zato tudi tukaj ne bo poprej od pomoči, dokler se obojestransko ne približamo realnim razmeram. Pregovora, da krava pri gobcu molze, pa tudi sedanje nenormalne razmere ne morejo ovreči.

Umrli so v Ljubljani: Franciška Kristan, kočarjeva žena, 52 let. — Juri Privšek, občinski ubožec, 72 let. — Ivan Prelovšek, sin zidarskega delavca, novorojenček.

Pri Tičku na gričku se toči od danes naprej novi prvovrstni dolenski cviček. Danes popoldne pečeni purani.

Usmiljenim srcem. Uboga vdova s 5 nepreskrbljenimi otroci, prosi dobrega človeka, da bi odstopil kak star, a vendar še porabljen čevljar, ker skupno premorejo samo enega, in so tako vedno vsi premočeni in premraženi, poleg tega še bolehn. Prosi tudi za ponošeno obleko. Za naprej Bog stotero plačaj! — Poslati je na Kette-Murnovo (Martino) cesto v trafiklo.

Zdravnik dr. Josip Stojc nas prosi, da priobčimo: Ker so se zakasnela priredbeno dela novih ordinacijskih prostorov na Resljevi cesti št. 12, dr. Stojc pred 20. novembrom ne more priti z redno ordinacijo.

Primarij dr. Pogačnik ordinira zopet redno.

V gostilni Kruščević v Zeleni jami je danes Martinov večer. Dobijo se fine krvavice in pečenice vsako nedeljo.

Posredovalnica služb Rezika Plahuta, Mestni trg 25, se priporoča. Na razpolago najboljše služkinje.

Opozorjamo na današnji oglas tovarne za galvanične elemente in elektrotehniko d. z. o. z.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana, na Bregu 20.

Iz Maribora.

V današnji »Ilustrirani Slovenec« nam je bilo zaradi pomanjkanja prostora žal nemogoče sprejeti vse dole slike, zato smo morali one, ki so prišle nazadnje, izpustiti, objavimo jih pa ob drugi primerni priliki. — Uredništvo »Ilustr. Slovenec«.

Predavanje g. prof. Gabrijela Majcena na IV. pros. večeru je bilo izredno zanimivo in so številni poslušalci, med njimi prav odlični gostje, pazljivo sledili. Predavanje je

bilo pa le odlomek cele knjige, ki izide kot »Zgodovina Mariborac«.

Obmejni kolodvor v Mariboru? Poslanec Franjo Zebot je dobil dne 11. novembra od g. ministra prometa pod št. 35480-25 z dne 6. novembra 1925 na svoje vprašanje glede ustanovitve skupnega obmejnega kolodvora v Mariboru naslednji odgovor: »Gospod poslanec! Na Vaše vprašanje, dostavljeno mi z aktom N. S. Br. 3662 od 22. 10. 1925, čast mi je vam odgovoriti sledeče: Generalna direkcija državnih železnic je z aktom št. 13773-25 stavila ministrstvu za promet predlog, da se sporazumno z ministrstvom financ in notranjih del izda načelni odlok o ustanovitvi, oziroma zgraditvi skupnih obmejnih postaj med nami in Avstrijo. Ministrstvo financ je načelno pristalo, da se zgradijo, oziroma otvorijo obmejne skupne postaje in smatra, da bi se s tem napravila olajšava za carinsko in prometno službo. Ministrstvo notranjih del pa je odgovorilo, da ne more prej pristati na skupne postaje, dokler se predhodno ne ugotovi točno in vsaj približno število službenikov (Avstrije?), kateri bi opravljali službo na našem ozemlju. Ker bi bila za železniško službo ustanovitev skupnih postaj zelo koristna, radi tega hoče ministrstvo za promet sklicati skupno lokalno konferenco, na kateri hoče sporazumno z delegati ministrstva financ in notranjih del načelno razpravljati vprašanje o otvoritvi, upravi in napravi skupnih obmejnih postaj. Na ta način bo to vprašanje kmalu ugodno rešeno. Izvolite sprejeti, gospod poslanec, ob tej priliki izraz o mojem odličnem spoštovanju. Minister za promet: Ante Radojevič.« — Ako bodo ministri držali dano besedo, je pričakovati, da bo to vprašanje rešeno tako, kakor želi naš trgovski in industrijski center Maribor.

Notranjščina prenovljenega gledališča. Naše gledališče je od svojega postanka že doživelo eno generalno prenovljenje. Zdaj pa se po mnogih letih bilo zopet potrebno, da se prenovi. Sedanji obč. svet pod županom dr. Leskovarjem je v svoji skrbi za kulturo izvršil to hvalevredno delo. — V gledališče gremo sedaj s Slomškovega trga, skozi glavni vhod. Predvor je primerno opremljen z blagajno, garderobo, bufetom. Notranjščina dvorane je precej izpremenjena. Posebno je prav, da ob straneh ni več parternega stojišča, pač pa je le za sedeže. To stojišče je izključno dijaško. V parter pridemo zdaj od strani, vhod je tam, kjer je bila preje loža šte. 3 in zasilen izhod. V parterju je šest vrst po 16 sedežev, zadnja vrsta 20 sedežev. Lože so preslikane, posebno so še opremljene lože za velikega župana z vladnim grbom, loža za mestnega župana z mestnim grbom. V ložah je spodaj 48 sedežev, v I. nadstropju pa 56 sedežev. Balkon ima 52 sedežev. Galerija ima 62 sedežev in stojišče. Skupno ima prenovljeno gledališče 334 sedežev in pribl. toliko stojišč. Vsa popravila stanejo do 200 tisoč Din. Ta vsota pa je bila dana za vzvišen namen gledališke umetnosti, kateri bo gledališče tudi služilo.

»Gorenjski slavček« na našem odru. Letošnja gledališka sezona se odpre v soboto, 14. nov. s Foersterjevo komično opero »Gorenjski slavček«, ki se ponovi tudi v nedeljo 15. nov., obakrat ob 8. (20.) uri izven abonmana. Ta melodijozna in zabavna opera je imela v Ljubljani največji vspoh od vseh oper, katere so tam kdaj vpriporili: šla je okoli 40 krat. Saj pa je to prava domača opera, v katero je vpletenih mnogo narodnih pesmi, na drugi strani pa je bogata na krasnih melodijah in fino muzikalnih mestih. Kot komični operi pa ji ne manjkajo tudi mnoge zelo humoristične točke. Gotovo je, da bo tudi v Mariboru jako ugajala in doživela celo vrsto repriz.

»Glasbena Matica« ima svoj glavni skupni občini zbor dne 20. nov. ob 20. v društvenih prostorih, kjer bo dosedanji odbor poročal o delovanju celotne institucije in bodo volitve novega odbora.

Veliki župan je prekinil svoj dopust in je odšel osebno na kraj nesreč v Prekmurje. **Smrtna kosa.** V petek popoldne je bil pokopan g. Fran Štibler, bivši nadučitelj pri sv. Antonu na Pohorju.

Pomožna šola je bila pri zadnjih sejah mestnega šolskega sveta poseben predmet razgovora. Stavljeno je bil namreč predlog, da bi bila ta šola — šestrazredna. Zdaj je petrazredna. V celoti ima 62 učencev in pet učiteljev. V tej šoli bi morali biti res samo duševno nerazviti otroci, katerim naj se da le najnujnejši pouk za življenje in ne razumemo, čemu kar cela — šestrazrednica za tako delo. Ker mestni šolski svet svoje zadeve modro urejuje, se zanesemo, da bo tudi to zadevo povoljno rešil. Opozorimo ga še samo na to, naj napravi stroge predpise, kateri otrok res mora v to šolo, da se ne bo postopalo kar samovoljno.

Umrli so v preteklem tednu: Janez Koren, 90 let. — Nepoznan mrlič, zadet od srčne kapi, čigar identiteta še ni dognana. — Pučko Jernej, 79 let. — Pesek Marija, 42 let. — Dr. Ivan Schmiederer, 77 let. — Jakob Bajec, 86 let. — Ivan Štibler, 64 let. — Helena Tscheligi, 60 let. — Jeretin Sonja, 1 mesec.

Poroke v preteklem tednu: Kmetec Hubert in Bitene Marija. — Rugl Anton in Merin Marija. — Lah Henrik in Škorjanc Marija. — Tomažič Ivan in Potočnik Julijana. — Rauer Ferdo in Jurič Pavlina. — Mihec Jožef in Schmutz Matilda. — Škerlec Anton in

Satler Marija. — Žagar Viktor in Ziberl Ivana. — Čeh Konrad in Kurboš Jožefa. — Jelenič Ivan in Mikuli Antonija. — Zupančič Mohor in Morak Filomena (došli iz Ljutomer). — Mori Janez in Wlodkovska Neža. — Robič Franc in Robinšček Antonija. — Domiter Anton in Škrbot Marija.

Uradne ure magistrata so od 16. novembra dalje: od 8. do pol 13. in od 15. do pol 18. ure. Stranke se sprejemajo le od 8. do pol 13. ure. V zelo nujnih slučajih le izjemoma tudi od 15. do pol 18. ure.

Zopet požar. Dne 12. t. m. ob pol 5. zj. je začelo goreti na podstrešju nove hiše trdke »Drava« v meljskem predmestju. Vnelo se je tramovje, ker je tesno ob njem bila napeljana cev. Čuditi se je, da so ljudje tako malo previdni; saj smo zdaj kar štiri požare imeli radi neprevidnosti. Ogenj so ga silci zadušili.

Neprevidnost pri delu. Neki zidar je popravil okno vojašnice, pa ni napravil nikakega znamenja nevarnosti. Okno z železno ograjo se je zrušilo na cesto en sam korak pred malo deklico!

Iz Celja.

Organizacija kavarniških in gostilničarskih natakarijev(ie). Tu so je ustanovila na iniciativo ljublj. delegatov organizacija kav. in gost. natakarijev(ie). Glavni smoter organizacije bo upostavitve reda v profesionalnih vrstah. O procentnem zaračunavanju napitnine se na shodu ni govorilo. Natakariji so izrazili zadovoljstvo nad svojimi delodajalci in so jih obremenili le v toliko, da članov organizacije ne bodo smeli odpustiti brez vzroka. Udeležba je bila mala. Predvsem je vplivala neprimerna ura, ob kateri je bilo zborovanje sklicano (ob 3 popoldne). Organizaciji, ki ima resno voljo do smotrenega dela in čiščenja v profesionalnih vrstah, želimo mnogo uspeha.

Iz Ptuj.

Umrli je strežnik v minoritskem samostanu g. Sitar, star 23 let, na sušici. Bil je priden fant, doma v Hajdini, kjer je želel biti pokopan zraven svojega očeta. — V Gradcu je umrl veletrežec Vincenc Oblak, rojen Ptujčan. Njegov starši so imeli svojčas trgovino »Pri tkalcu« v Ptuj.

Petrolejske svetilke so ponekod prišle do veljave ker plinarna ne obratuje več. Zazarele so v javnih poslopih, na kolodvoru, v hiralnici in bolnišnici. Bajne ni penaz, da bi vpejali električni tok. Kako bodo zdravniki po noči pri petrolejkah operirali, če bo potreba nujne operacije, si lahko misli. Ptujski okraj plačuje vsaj toliko davkov, da bi bolnišnica in hiralnica lahko dobili moderno razsvetljavo.

Pošta ima v najemu lokale v hiši ptujškega predjemnega društva v Panonski ulici. Dobila je električno razsvetljavo, ki je pa ni napeljala država, ampak posestnik. Čitali smo v »Slovenec«, da je ljubljansko pošto poslopje potrebno popravila. Naši poštni lokali pa so potrebni belega apna, ker so tako začrneli kakor stare kuhinje v Haložah. Mogoče se pa država in predjemno društvo prepričata, na čigave stroške se naj blenjenje izvrši. Če je to res, potem še lahko deset let čakamo na lepše poštne lokale.

Iz Trbovelj.

Umetna prepoved. Z ozirom na ponavljanje se izgrede, pretepe in pokolje ob plačilnih dnevih v rudniških krajih okrajnega glavarstva Laško, se z ozirom na javne varnostne in policijske razmere odreja do preklica, da je v gostilnah, vinočisti kakor tudi v trgovinah na plačilni dan prepovedano odajati katerokoli opojno pijačo. Prestopke bo okrajno glavarstvo v Laškem v smislu tozadevnih predpisov najstrožje kaznovalo z denarno globo ali zaporom event. ustavilo obrt oziroma odvzelo koncesijo. Ta prepoved se bo eventuelno podaljšala po potrebi še na naslednje dni, ako bi se z gorenjo prepovedjo ne dosegel uspeh.

Ljudska visoka šola v Trbovljah se slovesno odpre v nedeljo dne 15. novembra ob pol 3 popoldne v vodenski šoli II. nadstropje. Po otvoritvi nastopi s predavanjem g. inž. Verbič o »Premogu in nastanku premogovnega skladišča«. Po predavanju debata. Predavanja se bodo vršila vsako nedeljo ob isti uri.

Na naslov pokrajinskega pokojninskega sklada. Vše pred mesecem je žandarmerija pozvedovala pri staroupokojenih, da se informira o njihovem življenjskem stanju, da bi se potem razdelila trimesečna dvojna doklada. Prosimo pokrajinski pokojninski sklad, da se stvar požuri in izplača doklada, komur pripada, ker zima je tu in potreba velika.

Upokojenci! V nedeljo, dne 15. novembra se vabijo vsi rudarski upokojenci, da pridejo na sestanek v Društveni dom in takoj po prvi maši ob 8. uri. Poročalo se bo o sedanjem delovanju v prid upokojencev in se bo sestavila spomenica na pristojne oblasti. — Sklicatelj.

Oddaja občinskih poslov. V petek popoldne je bil razrešen g. Kokalj od gosp. okrajnega glavarja Pinkava občinskih poslov, katera so bila poverjena novoimenovanemu gerentju g. Gustavu Vodušku, upokojenemu šolskemu ravnatelju.

Martinov večer priredi danes, v nedeljo 15. novembra, podružnica sv. Cirila in Metoda. Vabi se k obilni udeležbi.

Dopisi.

O ti preklicani tobak! Krasni tobačni nasadi uspevajo v neki občini na Dolenjskem. Kaj, kako, bo morda kak neveren Tomaž zmajeval z glavo. Pa je le res! Poslušajte. V to občino na Dolenjskem, kakor morda še v več občin na Dolenjskem in morda tudi na Gorenjskem, je došel tam poleti enkrat na župana, ki pa ni advokat, dopis, naj poroča — župan namreč — okrajnemu glavarju, če je v občini kaj tobačnih nasadov. Ker v občini tobačnih nasadov v resnici ni in jih tudi nikoli ni bilo, kakor na Triglavu rži ne, in ker lahko rečemo da več kot polovica ali pa dve tretjini ljudi v občini tobačne rastline niti ne pozna ne (ker to je kaj drugega kakor taužentroža ali popeščki), je župan seveda, če že ni hotel poročati neresnico, odgovoril, da tobačnih nasadov v občini ni. A glej ga kleka! Župan le ni poročal resnice, ampak neresnico. Oko finančnega organa je namreč našlo v kotu vrta nekakega gospodarja med drugimi rožami tudi par čudnih rastlinic. (Pač predzren človek, ki kaj takega hrani pri cesti!) Sedaj pride od finančnega okrajnega ravnanstva v Ljubljani razsodba. Župan je zakrivil v smislu člena 98 in 157, točka 1 srbskega zakona o monopolu duvana z dne 14. III. 1890 (Uradni list št. 361—114 iz leta 1920) kot storilec monopolski prestop, ker je naznanil, da v občini ni nikakih tobačnih nasadov. Radi tega se obsodi po členi 157, točka 1 gori citiranega srbskega zakona na denarno kazno in poleg tega še po členi 81 finančnega zakona 1924—1925 na samostojen navaden zapor, ki se lahko izpremeni v denarno kazno. Pa še takso je treba plačati. Šli smo gledat v uradni list, pa smo našli samo številke zakona, ne pa tudi besedila samega. Kako naj župan pozna tisti srbski zakon iz leta 1890? Sicer pa, kakor je gospodar izjavil, se mu o tistih rastlinah niti sanjalo ni (sam Bog ve, kako se je vsejalo) vse do tedaj, dokler mu tega niso naznanili ljudje, ker sam ni bil takrat doma in rastlin niti videl ni razen takrat, ko so s strtimi stebelci od svojega mladega, nedolžnega življenja jemale že slovo. Kaj pa, če to sploh tobak ni bil? Pa za župana mora biti to tobak, ker mora radi tobaka plačati kazni.

Vurberg pri Ptuj. Če se pelješ zvečer iz Pragerskega na Ptuj, vidiš na severni strani ob Dravi lepo razsvetljen vurberški grad. Ljudje praprašejo, kdo stanuje v tem gradu, kjer so vse okna razsvetljena. Evo ti odgovor: Tu je nastanjen sanatorij ruskega rdečega križa. To se pravi: tu se zdravi ruski begunci, ki so bolni vsled notranjih bolezni: na pljučih, želodcu, krvi itd. Posebno pa se sprejemajo taki, ki se jih hoče prijeti jetika. Zdravijo se pod vodstvom izkušenih zdravnikov; v nekaj mesecih si popravijo zdravje in potem odidejo vsak v svoj kraj, da morejo spet opravljati svoja dela. Tu se zbirajo različni ljudje iz vseh krajev Rusije, največ pa je inteligence iz velikih ruskih mest. Sanatorij je v gradu že četrto leto. Prvo leto sta ga vodila gospa Natalija Aleksandrovna Duhošin, soproga zadnjega generalissima ruske armade, katerega so ubili boljševiki, in zdravnik dr. Tregubov. Zdaj pa že tretje leto vodi sanatorij specializirano za notranje bolezni, primarij dr. Boleslav Okolokulak, kateri je bil prej na kliniki v Petrogradu. Pri delu ga podpira vrta soproga ga Ksenija Orestovna. V zadnjem času je tu še drugi zdravnik dr. Aleksander Govsejev. G. dr. Okolokulak je stari grad iz 13. stoletja znotraj popolnoma moderniziral. Napravil je nov tlač po hodnikih, prenovil stranišča itd. Za bolnike ima na razpolago Röntgenov aparat, aparat za električno luč in zunaj grada celo moderno uto za bolne na pljučih. Gospodarstvo sanatorija vodi kazaki polkovnik g. Vladimir Špiganovič. Kljub temu, da mnogo Rusov tukaj ozdravi in se na novo poživljen vrnejo v svoje kraje, jih je vendar že nad 20 umrlo. Med njimi so odlične osebe, n. pr. Ljudmila Polovcov, soproga carjevega adjutanta generala Polovcova, baron Dimitrij Korff, kazaki polkovnik Pavel Ischenko itd. Tukajšnji ljudje ljubijo Ruse in se z njimi dobro razumejo. Imajo pa od njih tudi ugodnosti, ker jim prodajo mnogo mleka, jajca, sadje in druge pridelke. Do zdaj je sanatorij sprejemal le bolnike ruske narodnosti, prebivalci tukajšnje okolice pa žele, da bi se sprejemali tudi Slovenci. Naj bi se državna oblast ozirala na želje tukajšnjega ljudstva!

Šostanj. Pa naj še kdo reče, da pri nas nismo v resnici napredni! Ze prvi pogled na naš solčni šmihelski hribeček nam kaže, kako je smisel za prosvetno delo prešinila vse sloje našega ljudstva. Ne boje se ne dežja, ne truda, samo da pridt ogromna stavba novega Društvenega doma čim prej pod streho. Pa kdo naj bi tudi ne sodeloval, ko si nam obetajo v novem Domu tako občekoristne in prave? Poleg dvorane, občinske in posojilniške pisarne bo zlasti brezalkoholna gostilna in obrednica velevažna za pravni prepoved naše mladine. V na črtu sta tudi dve bolnišnici sobi s približno 20 posteljami. Potrebno je to v našem industrijskem kraju za prvo pomoč, zlasti ker smo tako oddaljen od bolnišnice. Oskrbovališče bodo prevzeli čl. se stre, ki bodo vodile v novem Domu tudi stalne go spodinske tečaje in upati je, da se v doglednem času odpre v njem javna gospodinjstva šola in mle karna, kar vse bo očitno pravi blagoslov za naš okolico. Se li zdaj čudite, da je naše ljudstvo tako zavzelo za to pomembno zgradbo? Res, pravega ide alizma najdeš samo v katoliških vrstah. Bog blago slovi začetno delo, zlasti pa plemenite dobrotni ke! — Da hoče naš župnik res na celi črti na predovati, priča pred vsem dejstvo, da so tolike njenih sinov šola na srednjih in visokih šolah. Ima mo 4 gimnazijce, 3 učiteljske, 1 akademika, kmetijski tanje pa so šli iskati višje izobrazbe u državno kmetijsko šolo v St. Jurij ob j. 2.

ARCUS je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb ove informacije so točne, izprane in brze se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11, Beograd ov telefon je 6-25, a brezplačni nasl. Argus

Povodenj.

Boh. Bistrica, 14. nov.

V velikem železniškem tunelu je voda uničila železniške tračnice, ki so jih pa železniški uslužbenci takoj popravili, tako, da promet ni trpel. Kabel je pa močno pokvarjen in zaenkrat telefonski in brzojavni promet na pokvarjenem kablu ni mogoč. Žel. direkcija je že odredila vse, da se kabel popravi.

Šmartno pri Litiji, 14. nov.

Vsled stalnega deževja, ki traja že deset dni, so narasli vsi potoki in šmartinski okolič, posebno pa Reka, ki teče skozi Šmartno. Vaščani, ki imajo svoje domove ob Reki, so že par dni v stalnem strahu, da jim voda ne vdere v stanovanja. Sava pri Litiji je sicer zelo narasla, vendar pa ni izstopila.

Celje, 13. novembra.

Šele danes je mogoče pregledati katastrofalno škodo, ki jo je tako v Celju samem kakor tudi v okolici povzročila povodenj. Kot smo že omenili, je v četrtek zjutraj od 2—3 rajšal nad mestom hud vihar z bliskom in gromom, ki je posebno v okolici Vitanja dosegel svojo višino. Potok Hudinja, ki teče mimo Vitanja, je hipoma narasel in pričel poplavljal vso okolico. Ker je tudi v drugih krajih močno deževalo, so narasli tudi drugi potoki, medtem ko se Savinja sama na sebi v svojem gornjem delu svoje struge ni povzpela čez breg. Nobeden starejših živečih oseb se ne spominja na tako hudo povodenj, kot je obiskala v četrtek našo okolico. Celo mesto je bilo ta dan obkroženo okoli in okoli po vodi, ki je posebno pri revnejših ljudeh povzročila ogromno škodo in to v Gaberju, na Lavi, na Ostrožnem. Na ožji periferiji mesta je udarila voda v nižje stoječa stanovanja in kleti, uničila s tem vso opravo teh revežev in poleg tega tudi vse poljske pridelke ter druge manjše zaloge živeža, da ljudje sedaj pred zimo stoje brez vsakega živeža. V Gaberju je voda posebno divjala. Pod vojašnico kralja Aleksandra si je napravila kar čez polje novo strugo, uničila s tem cele travnike in njive, udrila v Westnovo tovarno, kamor voda še nikdar ni prišla, uničila večino surovin, odplavila kar ni bilo pritrjenega in

pogasila vse peči. Škoda gre na milijone dinarjev. Dotok vode v Westnovo tovarno je bil tako silen, da je kar v trenutku odrezal delavcem vrnitev k njihovim družinam in so morali prenočiti v Westnovi tovarni. Posebno v Gaberjih je bila tudi živina na raznih posestvih v veliki nevarnosti. Večino so sicer rešili, a vendar so morali mnogi zaklati posebno prašiče, ker jih niso mogli pravočasno rešiti. Pri Sklani kleti je voda odnesla eno hrč in je posebno Voglajna povzročila zelo veliko škodo s tem, da je podrla na svojem toku manjše lesene zgradbe in odvedla v svojih valovih vse premakljive stvari. Celo teharsko polje je bilo pod vodo, kjer si je voda napravila svoj glavni tok in nanosila na to polje gramoz in pesek ter uničila zimsko setev. Tudi v mestu samem, odnosno na periferiji je voda udrila v kleti in podzemna stanovanja ter uničila tam vso opravo in živila.

Nastane vprašanje, ako bi se ne dalo takim katastrofalnim nesrečam ogniti. Mnogo se v našem mestu govori o regulaciji in se misli, da bi ta regulacija bila radi ogromnih

stroškov neizvedljiva. Vzrok teh večnih poplav pa je iskati v dejstvu, da je državna uprava pričela regulirati Savinjo mesto na spodnjem na zgornjem koncu njenega teka. Ker je struga Savinje bila s to regulacijo uravnana, je s tem tok vode postal od vsake manjše poplave silnejši, pobral s seboj ves lator in pesek, ki je bil ob nasipih, in ga speljal do onega mesta, kjer je Savinja še neregulirana in je ohranila posebno svoja stara ostrokotna kolena. Naravna posledica je, da se v takih nalivih ves z vodo naplavljeni lator, pesek in gramoz nabere na takih ostrih ovinkih in se tu ustavi na strani struge. To se dogaja ravno v mestu Celju in sicer med obema železniškima mostoma, kjer se je valed gornjega dejstva in po izvršeni regulaciji gornje Savinje nabralo na dnu Savinje nad en meter peska, latorja in gramoz. Ravno ta meter povzdigne strugo reke Savinje, povzroča tako hude poplave, ker voda ne more od Celja dalje mirno odtekat in se tukaj ustavlja.

Pomoč neštetim revežem je nujna. Nekateri so brez živeža in brez oprave in ker je tovarna Westen morala v glavnem tudi ustaviti obrat, so ti reveži sedaj tudi brez zaslužka. Naloga države je, da tukaj nujno

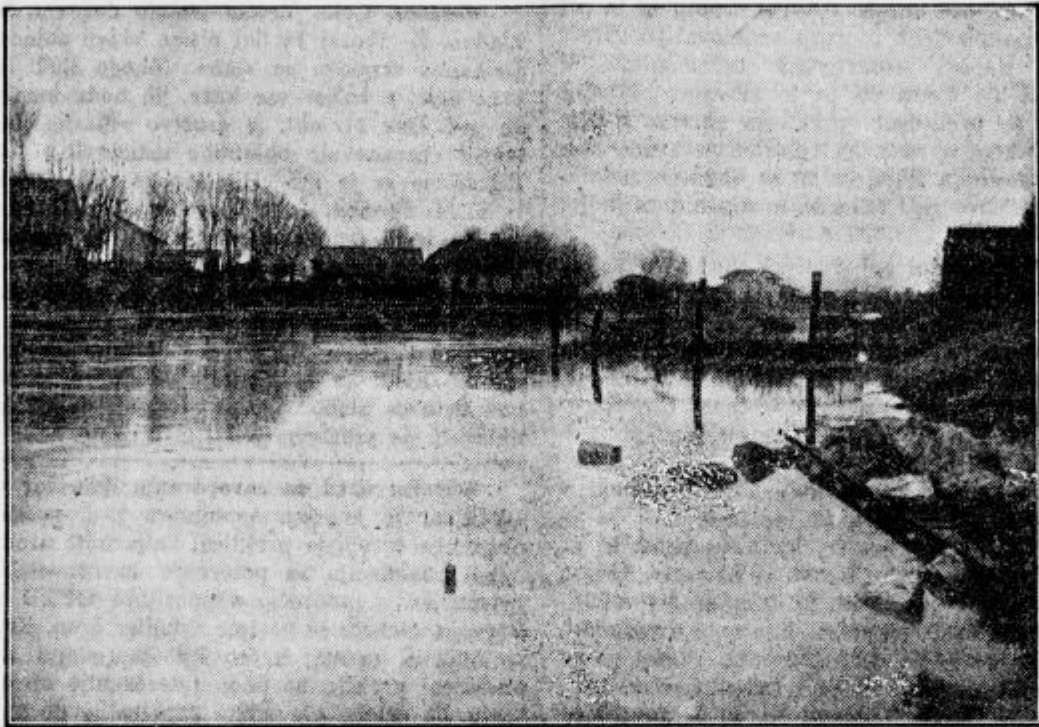
odpomore in sicer deloma z direktno podporo, deloma z odpisom davka. Danes, v petek precejniju že komisija okoliške občine pod vodstvom župana Glinšeka po poplavi nastalo škodo. Da bo škoda ogromna, to je sigurno, ker je prizadet po tej povodnji ne samo veliki in mali podjetnik in obrtnik, temveč v prvi vrsti nižji sloji in v glavnem kmečki stan, ki mu vsakoletne poplave uničijo vsa polja in nasade.

Ptuj, 13. novembra.

Zadnji nalivi so povzročili, da so reke prestopile bregove in napravile na poljih precej škode. Najhujše je bilo ponoči od 11. do 12. t. m. Prestopila je Pesnica ter poplavlila travnike in njive; pri Moškanjcih je preplavila tudi železniški tir. Vlak, ki vozi ob sedmih iz Ptuja proti Moškanjcem, se je moral vrniti in vlak, ki pride v Ptuj ob trideset na 9 je privozil šele ob 11. Rogoznica je vse poplavlila, da ljudje niso mogli priti v Ptuj na trg. Potoki, ki prihajajo z Mestnega vrha, so močno narasli. Pekovski mojster Ramšak se je rešil z družino k sosedu Turku, ker je voda udrila v hišo in stala pol metra globoko. Pri Spuljah je Rogoznica preplavila okrajno cesto, vsled česar je promet oviran. Grajena pa je poplavlila travnike in polja za pokopališčem ter udrila tudi na dvorišče stavbenika Dengga, kjer je napravila ogromno škodo. Dne 11. je dobil poldrugi vagon cementa, ki ga je voda popolnoma uničila. Vdrila je tudi v gospodarsko poslopje ter uničila žito in druge poljske pridelke. Istotako je udrila na dvorišče dr. Fermevčeve hiše na Kolodvorski cesti št. 1 ter pokončala čebele in kure, tudi v hišnično stanovanje je pritekla in nastopila 1 meter globoko. Macunov vrt je tudi pod vodo. Na okrajnih cestah je povzročila povodenj veliko škode. Zadnji čas je, da bi začeli Grajeno in Pesnico zopet regulirati ter odvrgli nesreče ob povodnjah. Ker še vedno dežuje, je pričakovati še nadaljnjih nesreč. Ljubljanska pošta je dne 12. izostala vsled nalivov in nesreče pri Poljčanah.

Rajhenburg, 13. novembra.

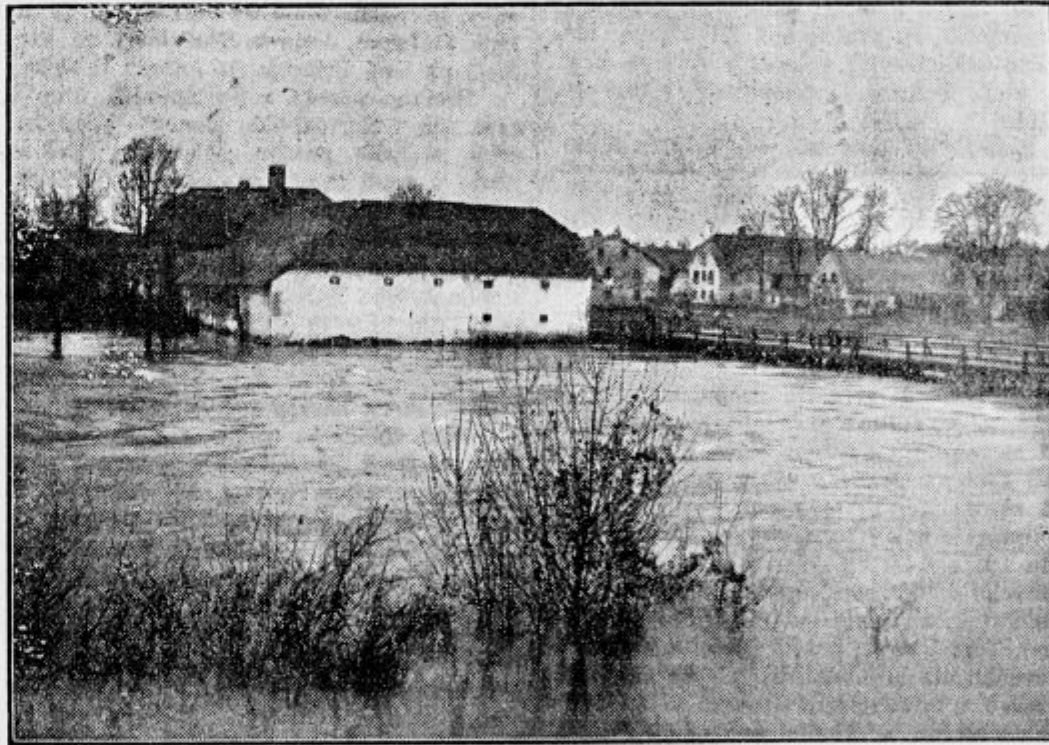
Zadnji dnevi so bil posebno deževni, tako, da je voda v Savi in v potokih silno narasla. V noči od srede na četrtek pa je lil dež kar v plohah med silnim bliskanjem in grmenjem. Potoki so izstopili. Celo sejmišče je pod vodo. Ravnotako del železniške proge iz Senovega. V hiše in hleve je vdrila že voda. Tudi del ceste, ki gre skozi trg, je pod vodo.

Ljubljana pred odcepitvijo v Gruberjev kanal.

Ljubljana zaliva vrtove v Zalogu.

Narastla Ljubljana pri Zalogu.

Prosveta.

Glasovi časopisja o razstavi poljske sodobne grafike. Razstava poljske grafike, ki se danes ob 11 dopoldne slovesno odpre v Jakopičevem paviljonu, je bila povsod, kjer se je sedaj pokazala, zelo simpatično sprejeta. Navajamo samo par značilnih sodb: V »Prager Presse« jo je pozdravil stalni poročevalec o umetnosti g. Pečirka kot važen faktor pospešitve razvoja kulturnih stikov med Čehi in Poljaki. Hvali dalje splošni nivo poljske umetnosti kot visoko razvit, glede razstave pa je poudarjal posebno, da nudi tehnično vzorna dela. — Izmed zagrebških glasov o ti razstavi opozarjamo na obširno oceno, ki jo je napisal v »Novosti« 9. IX., št. 246, Witold Bunikiewicz. Njegov referat je izzvenel v konstataciji, da se najnoveljša poljska umetnost sploh najbolje predstavlja po svojem lesorezu in litografiji, ki sta na razstavi oba odlično zastopana. — V »Morgenue« je o nji poročal v številki 802 in 806 dr. Iso Kränjan. Kljub temu da recenzent ni prijatelj moderne umetnosti, je brez obotavljanja priznal visoko kvalitativnost del te razstave.

Sobota, 21. nov.: »Zapeljivka«. Red D.
Nedelja, 22. nov. ob 15: »Kranj mlajši«. Izven. —
Ob 20 »Pegica mojega srca«. Izven.
Ponedeljek, 23. nov.: »Za narodov blagor«. Red B.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.
Nedelja, 15. nov.: Ob 3 pop. »Netopir«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.
Ponedeljek, 16. nov.: »Don Juan«. Red A.
Torek, 17. nov.: Zaprto.
Sreda, 18. nov.: »Hofmannove pripovedke«. Red B.
Četrtek, 19. nov.: »Povratek«. »Favna noč« in »Svatove«. Red E.
Petek, 20. nov.: Zaprto.
Sobota, 21. nov.: »Orfej v podzemlju«. Izven.
Nedelja, 22. nov.: Zaprto. (Gostovanje v Celju.)
Ponedeljek, 23. nov.: Zaprto.

Narodno gledališče v Mariboru.

Nedelja, 15. nov. ob 20: »Gorenjski slavček«. Repriza.
Ponedeljek, 16. nov.: Zaprto.
Torek, 17. nov. ob 20: »Zakleti grad«. Premijera.

Prosvetna zveza.

Za primorske brate. Prosvetna zveza je zadnji teden priredila več spominskih prireditve, ki so bile posvečene primorskim Slovincem. Take prireditve so bile v nedeljo 8. novembra na Bledu in na Koroški Belli. V sredo zvečer na Jesenicah, v petek v Ljubljani. Na vseh prireditvah se je pokazalo globoko sočutje napram zalranim bratom in povsod se je izrekla ogorčena obsodba, da kulturni italijanski narod tako nekulturno nastopa proti slovenskemu življu na Primorskem. Želimo, da bi se na ta način še ostala prosvetna in izobraževalna društva v teh dneh spominjala nesrečnega napada.

Smlednik. Kat. prosv. društvo priredi danes ob pol 3 popoldne narodnoobrambno akademijo, na kateri bo krasno predavanje z lepimi slikami o »Naših mejah proti Italiji« Predava g. prof. dr. Capuder. Vse zavedno občinstvo se vljudno vabi, da se te spominske prireditve obilno udeleži.

Tržič. V soboto 21. novembra zvečer bo v Našem domu izredno zanimivo predavanje o lepih naših planinah. Skioptične slike so lepe in bodo kazale najlepše vrhove od Kamnika do Triglava. Na to predavanje opozarjamo vse prijatelje naših planin. Tudi naše ljubljene Kofce bodo zastopane.

Polovična vožnja za občni zbor kakor tudi za prosvetni tečaj je dovoljena. Vozna olajšava velja od 22. do 29. novembra. Vsako društvo naj takoj določi delegata, člana ali članico, ter ji izgotovi poverilnico za tečaj, ki se vrši 25. novembra od 10 do 12 in od 2 do 4 v Akademskem domu in za XXVIII. redni občni zbor Prosvetne zveze, ki se vrši dne 26. novembra ob pol 10 istotam. Vsako prosvetno in izobraževalno društvo, kakor tudi vse Ljudske knjižnice naj bodo na tem obnem zboru gotovo zastopane.

Društva, ki se niso poslala Preglednih pol, se prosijo, da takoj spopolnijo s številkami statistično dopisnico, katere prejmejo v teh dneh. Skrbite in pomagajte, da bo statistika popolna.

Orkester se je osnoval pod okriljem Prosvetne zveze. Orkester je sestavljen po dunajskem sistemu in šteje 7 članov. Na razpolago je vsem našim Prosvetnim društvom in Ljudskim odrom v Ljubljani in v bližnji okolici. Pogoji se poizvedo v pisarni Prosvetne zveze.

Knjige in revije.

Zbornik za umetnostno zgodovino. Glede tega zbornika, katerega 3. del je do 15. št. 1000, smo že omenili, da nam sporoča, da bo peti del, 4. zvezek, izšel v decembru, posvečen razstavi poročnikov slikarstva na Slovenskem. Z njim bo zaključen peti

letnik revije, ki po lepi opremi, strokovni vsebini in bogatih ilustracijah dela čast slovenski publicistiki.

Slovenski Učitelj, glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljstva; leto XXVI. Štev. 11—12 ima sledečo vsebino: Spomini, sodbe, sklepi. Nasvet k preureditvi šolskega pouka po življenskih zahtevah, Franc Štupar. — K spomenu na rojstno 125 letnico A. M. Slomška, F. Lužar. — Pomen prirodo-pisnega pouka, Avguštin Clemente. — Kultura in književnost. — Društvena in stanovska kronika.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. 11. in 12. številka izideta v drugi polovici novembra z vabilom na naročbo na »Zborce« za leto 1926, v katerem dobi list poleg povečanega glasbenega dela tudi knjižno prilogo.

K poročilu o cerkvenem koncertu v Trnovem v našem listu o 14. novembra smo dobili pojasnilo, da je g. H. Svetel, o katerem smo pisali, da je spremljal koncert na orglah, v resnici obol el in je spremljal na orglah dejansko g. prof. Vedra l.

Pojasnilo. Ker je kritika zadnjega pevskega koncerta »Zvon« v Trbovljah dvignila med prizadetimi nekoliko prahu, dostavljamo h kritiki sledeče: Kritiki pevske slavnosti nikakor ni imel namena ožigosati kako sodelujočo osebo kot pijanca, kakor so si nekateri prizadeali tolmačiti stavek: »Zdel se je — namreč glas baritonista — kakor glas zapitega človeka.« Kritiki nastopajočih solistov sploh poznal ni osebo. Zato je izključeno, da bi hotel v kritiki pevske slavnosti koga napadati z ozirom na njegovo življenje; z besedo »zapite« je hotel označiti le barvo glasu, kakršna se je pač njemu zdel.

Kupi srečko v korist naših študentov!

Raznoterosti.

D. P. — Ljubljana, 14. nov.

Borze.

Dne 14. novembra 1925.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili sledeči tečaji: Italija 228.50—229 (228.87—230.77), London 273.80—273.90 (272.92—274.92), Newyork 56.425—56.45 (56.15—56.75), Pariz 229—229.25, Praga 167.10—167.60 (166.625—168.625), Dunaj 7.96—7.965 (7.913—8.013), Carli 10.89—10.893 (10.855—10.935).

Curih. (Sklep.) Belgrad 9.17-9.225 (3.20), Bu-
dinpešta 72.00-72.80 (72.79), Berlin 123.50-
123.60 (123.50), Italija 20.95-21 (21.05), London
25.145-25.15 (25.15), Newyork 518.60-518.80
(518.75), Pariz 20.97-21.02 (21.20), Praha 15.35-
15.40 (15.375), Dunaj 73-73.25 (73.10), Bruselj
23.52-23.575 (23.55), Bukarest 2.40-2.45 (2.425),
Amsterdam 208.70-209, Varšava 80-83,
Naučnik, Bihor 12.75-12.80

Trst. (Prosti promet.) Belgrad 43.90—41.10, London 119.60—119.80, Newyork 24.70—24.75, Pariz 100.25—100.75, Praga 73.75—74.25, Dunaj 345—355, Curih 477—479.

Cerkveni vestnik.

V Križankah ima ondotna moška M. dr. danes ob 4 popoldne slovesen shod povodom drugega družbenega glavnega praznika. Pri tem shodu bo tudi darovanje za družbene namene.

Meščanska kongregacija pri sv. Jožefu danes nima shoda, ker se udeleži proslave 1600 letnice v Unionu ob pol 6 zvečer.

Orlovski vestnik.

Orliškim krožkom! Polovična vožnja za udeležnike tečaja in običnega zбора je dovoljena od 18. do 22. novembra pod številko 36.351. Glede voznih kart opozarjamo na navodila, ki so jih prejeli v okrožnici z dne 2. novembra 1925, številka 1938.

Orlovska ekspozitura v Novem mestu priredi štiriindnevni tehničen tečaj, na katerega naj pridejo okrožni načelniki. Obvezan je pa tečaj tudi za srenjske in odsekovne načelnike novomeškega okrožja. Tečaj se začne 19. novembra ob 8 zjutraj v Šmihelu pri Novem mestu. Dne 24. novembra ob 8 se istom prične tridnevni tehničen tečaj za naraščajoče vaditelje, na katerega mora priti po en okrožni vaditelj vsakega okrožja, udeležu naj se ga pa tudi srenjski in odsekovni vaditelji. Okrožja, srenje in odseki naj skrb za udeležbo in naj ekspozituri takoj prijavijo število udeležencev.

Izpred sodišča.

Zanimivi pogovori o davkih. V bližnji škofje-
loški okolici sta se sprla dva posestnika radi ne-
kega sveta. Take pravde so pri naših ljudeh po-
javljali zelo ostre, dolge in drage, ter zasejejo med
vražane večkrat hude in dolgotrajne spore in
svoznosti. Tudi ta dva nasprotnika sta si bila ostro
v laseh. Pri neki priitki pa je očital sosed sosedu,
da je bil že kaznovan in pa da je hodil leta 1923
od hiše do hiše in pozival sosedo, da naj ne pla-
čajo davkov, ker so previsoki — češ uprimo se! —
Označil ga je s tem kot upornika proti obstoječemu
redu. In sledila je zopet nova tožba. Radi očitania
kazni je bil posestnik H. obsojen na 24 ur zavora,
glede očitka širjenja upornišva proti davkom pa
je bil oproščen, ker je smatral prvi sodnik, da se mu
je dokaz resnice glede tega očitka posrečil.
Dokazal je namreč, da je njegov nasprotnik M. res
govoril okoli sosedov, da so davki prekruti in pre-
visoki in da jih ne plača. Uprimo se in ne pla-
čajmo jih, je rekel in ga je tudi pozval, da naj se
kot občinski odbornik potruži, da ne bodo plače-
vali toliko davka. Njegov nasprotnik pa s to opro-
stitno sodbo ni bil zadovoljen in je zahteval, da naj
se mož kaznuje tudi radi žalive, češ da je širil
govorice o previsokih davkih in ga je dolžil radi
tega upornosti proti davkom. Pri vzkljeni obrav-
navi se je cel dokaz izpopolnil. Šlo je v bistva za
to, če je očitanie agitacije od hiše do hiše radi
previsokih davkov očitanie upornosti, žalive ali
ni. — Po daljšem posvetovanju je razglasil pred-
sednik priznane senata, da se vzkljeni glede opro-
sitnega dela sodbe ugoti in da se spozna obtože-
nec za krivega tudi radi tega ker je očital svojemu
nasprotniku A. H. napram okrajnemu glavarju, ki
je imel takrat v tem kraju uradni dan, da agitira
po vsad proti visokim davkom in poziva so-
raščane na upor. Senat je namreč ugotovil, da je
mož res govoril o previsokih davkih, vendar pa to
če ni nobena agitacija proti davkom. Pri tem je
omnil mož napram svojim sosedom le to, da so
davki res previsoki in da jih je treba znižati. To
pa še ni nobeno upornišvo, kar mu je očital nje-
gov nasprotnik, in se ga radi tega tudi ne more
smatrati za upornika. Vsled tega je bilo tudi to
očitanie žaljivo in je odmeril senat kazen na novo
in sicer tudi radi tega neupravičenega očitania,
ako da jo je spremenil od 24 ur zavora na 300
linarjev globe ali v slučaju, da ne plača, na 3 dni
zavora. — S to sodbo je torej vzkljeni senat ugo-
vil, da je očitanie upornišva, če goveri kdo sa-
mo o previsokih davkih in o potrebi njihovega
nižanja, žaljivo in torej tudi kaznivo, ker govor-
enje o previsokih davkih, katere bi bilo potrebno
znižati, samo po sebi še ne tvori dejanskega stanu
upornišva. — Torej se o višini in odmeri davkov
lahko govori in piše tudi javno, samo reči se ne
more: Uprimo se! — Ne plačajmo jih!

Poizvedovania.

Izgubila se je včeraj popoldne majhna rjava istnica s 620 Din od Miklošičeve ceste do Gospo-arske zveze na Dunajski cesti. Najditelj naj jo roči prosi nagradi na polteljskem ravnateljstvu.

Izgubila se je otroška čepica od cerkve Srca eznevega po Slomškovi cesti. Najditelj se prosi, a jo odda: Slomškova ulica 13.

Podpirajte naše dijake.

Milanski mestni odbor odstopil. Fašisti, ki imajo večino v milanskem občinskem svetu, hočejo dobiti mestno upravo popolnoma v svoje roke. Zato so povzročili krizo ter je te dni podal ostavko celokupni upravni odbor z županom Mangiagallo na čelu.

Za hotelske goste v Atenah grška vlada po materinsko skrbi. Posebna komisija, ki jo je določila vlada, določa cene hotelskih sob in nadzoruje kuhinje. Nenadoma se pojavi v tej ali oni restavraciji, pregleda kuhinjo, porcije, vrsto jedi in cene; izid preiskave pa objavlja v listih. Tako lahko dnevno bereš: V tem in tem hotelu kuhinjska posoda ni dosti snažna, maslo diši kislo, meso ni sveže. Seveda hotelirji in restavraterja komisijo pisano gledajo; notranjemu ministru so poslali pismen protest proti poslovanju takih komisij.

Fotografi — zemljemerci. Danes že ni več posebno novo, da sestavljajo karte posameznih krajev po fotografijah, ki jih »ujamejo« iz aeroplana. V Nemčiji so to že prakticirali. Francoski katasterski urad se bo najbrž tudi odločil za to, da bo tem potem sestavljal nove karte, ki so potrebne zlasti glede severovzhodnih pokrajin, ki so v vojni trpele. Delo po dosednji metodi bi trajalo okrog 150 let in bi stalo 5 do 6 milijard; s pomočjo aeroplanov in fotografskih aparatov bodo pa opravili delo v 20 letih in s približno 600 milijoni frankov.

Nazadovanje porodov v Angliji. Po uradni statistiki je bilo na Angleškem in v Walesu (brez Skotske) v mesecih juliju, avgustu in septembru t. l. 4705 manj porodov kakor v isti dobi lansko leto.

Napis na vojaškem spomeniku. Na nekem spomeniku na čast v vojni padlim žrtvam v Bolgariji so napravili sledeči napis: »Rezultat vojne je: Na tisoče nedolžnih žrtev, na tisoče vdov in sirot, na tisoče invalidov in demoralizacija ljudstva.« (Po »Prager Tagblatt«-u).

Novo milo. V nekem nemškem listu, ki izhaja v Stuttgartu, je natisnjen sledeči inserat: »Hindenburg-Lavendelseife D. R. G. M., hergestellt mit Genehmigung Sr. Exzellenz des Generalfeldmarschalls von Hindenburg.«

Kako je nastal praznik Vernih duš. Češčenje spomina umrlih je tako staro, kakor je staro človeštvo. Bolj določno obliko je dobil v naši cerkvi praznik Vernih duš po cluniacezih, strogemu redu benediktincev, ki ga je ustanovil v 10. stoletju opat Odilo. Pravljica nam tako pripoveduje: Pobožen menih je potoval v Jeruzalem. Po odhodu si je zgradil ob obali majhno ladjico in je veslal domov. Viharji so ga zanesli na neznan otok med Sicilijo in Solunom — najbrž Santorin —. Dobil je tam puščavnika, ki mu je pokazal čudne reči. Sredi otoka je zijal črn prepad, plameni so švigali iz njega in strupeni plini so mu uhajali. Iz dima in ognja so se čuli pretresljivi klici in vzdihji, in menih je mislil, da je tukaj vzhod v vice. Dolgo je molil ob robu in je slišal tudi rotenje in preklinjanje vragovo, če mu je kakšna duša vsled molitve in milih darov na zemlji ušla. Ko je prišel menih po dolgem potovanju domov, je povedal opatu Odilu, kaj je doživel. In ta je odredil, naj bo dan menihove vrnitve — 2. novembra — posvečen spominu vernih duš, ki jih moramo rešiti z molitvijo in z dobrimi deli. In vsi so šli na grobove, so jih okrasili in so se spominjali mrtvih. Od tedaj naprej je prešel praznik Vernih duš v ves katoliški svet. Tako pravi pravljica.

Star pesnik. Rockefeller starejši je sedaj 86 let star. Še zmeraj goji sport. Sedaj je začel tudi pesnikovati, na stara leta, in imajo nekateri njegove pesmi prav lepo vsebino. Na primer: »Ko sem bil mlad, sem rad delal in sem se rad igral, moje življenje je bil praznik veselja in sreče. Moje dnevno delo je bilo res samo delo, Bog mi je naklonil mnogo dni dela in se mu zanje zahvaljujem.«

Neuspah ženskega hotela. V Toronto v Kanadi so odprli pred dvema letoma ženski hotel. Napravile so ga ženske, opremile so ga ženske, vodile so ga ženske, prenočevati in bivati v njem so smele samo ženske. Ženski svet je slavil zmagoslavlje, a ne dolgo. Hotel se ni splačal kljub nizkim cenam in izvrstnemu vodstvu. Ni bilo dosti žensk, ki bi bile zmeraj rade same. Sedaj so spremenili hotel v »mešan« hotel, to se pravi, poleg žensk smejo ostajati tam tudi poročni pari. Hotel si je na vseeno pridržal še poseben damski salon in posebno damsko obdnico.

Koliko Čehov je na Francoskem. Pariški L'Excelsior poroča, kako Francoska kontrolira tujce ter navaja številke o inozemcih na Francoskem. Pri tej priliki navaja list med tujci število Čehoslovakov. Vseh Čehoslovakov na Francoskem je 39.991. V departementu enskem s Parizom je 8387 Čehoslovakov. To število je neznatno, če ga primerjamo s številom drugih narodov. Poljakov je na Francoskem — posebno med rudarji in na kmetih — 310.265, Lahov pa 807.659.

Poštne znamke s hieroglifi. V spomin na toletnico obstoja južnoameriške republike Bolivije izda bolivijska vlada spominske poštne znamke, ki ostanejo neomejeno dobo v veljavi. S filatelističnega stališča bodo imele ečene znamke jako originalno opravo, in sicer hieroglifske motive, ki bodo na vseh 19. vrstah znank. Tu gre za posnetek hieroglifov a vratih Solnca, starega svetišča Inkov v Tiquanaku.

Katoliški modni časopis. Katoliška nemška zenska zveza se je dalje časa prizadevala ustanoviti katoliški modni časopis. S 1. novembrom t. l. je začel v umetniški založbi B. Kühlen M.-Gladbach izhajati ilustriran modni časopis »Blätter für Kleid- und Heimkultur«. V uvodu se naglašja, da hoče časopis biti vodja v boju proti nerazsodnosti, ki vlada v sedanjih modih. Časopis prinaša lastne slike o prikrejevanju obleke.

Tragična smrt fakirja. Indijski fakir Baba Dvar Kapuri se je dal v kovinasti rakvi živ pokopati. Čez dva dni je imel biti vzdignjen iz groba in oživiljen. Ko se je to izvršilo, so ugotovili, da je fakir zares mrtev. Dvar Kapuri je bil proslavljen umetnik v postenju in je zdržal ne samo tedne, temveč tudi mesece brez hrane. Tudi pred se je postil dva tedna in je bil že pri življenju podoben mrliču. Ležal je brez kretnje, utripanje srca se ni slišalo in tako so ga pokopali. Ko pa so rakev iznova odprli in so skušali fakirja zdramiti, se poizkusi niso posrečili. Fakir je bil v istini mrtev in v drugič pokopan ob nepregledni množici ljudstva.

Vlad Reymont v japonskem prevodu. Najslavnejši sedanji poljski pisatelj Vlad Reymont, ki je bil že odlikovan z Noblovo nagrado, je prejel ravno te dni iz Tokija prevod svojega dela »Chlopové«. Kakor utegne biti znano, je bil Reymont nevarno bolan, pa je v poznanskih toplicah toliko okreval, da se bo mogoč zopet posvetiti slovstvenemu delu.

Potomec rodu Stuartovcev živi v Bratislavi. V Bratislavi živi polkovnik Alf. Plat, potomec slavnega angleškega kraljevskega rodu Stuartovcev. Bil je v službi v avstrijski armadi, po prevratu je pa vstopil v češkoslovaško armado. Te dni mu je bila sodno priznana dedščina njegove tete Countess Mary Stuart d'Albany.

Kaj je New York. Od sedmih milijonov prebivalcev v New Yorku sta dva milijona rojena v tujini. V New Yorku je več Italijanov kakor v Neapolu ali Rimu, več Ircev kakor v Dublinu, več Nemcev kakor v Bremenu in brezprimerno več Židov kakor v Jeruzalemu. Kajti Židov je tam 1.200.000, desetina vseh Židov sveta, Jeruzalem ima pa komaj 100.000 ljudi. New York ima več telefonov kakor London, Pariz, Berlin, Leningrad in Rim skupaj. Pet velikih mostov je tam, od katerih je tudi še najkrajši 1600 m dolg. Vsak dan je odprtih 2000 gledališč in kinov; 1500 je v mestu cerkev vseh veroizpovedanj. Davčna vrednost posestev znaša 8500 milijonov dolarjev. Vsak dan pride v New York okoli 300.000 obiskovalcev, vsakih 52 sekund pride en potniški vlak, vsakih 13 minut je poroka, vsakih 6 minut porod, vsakih 10 minut se odpre nova trgovina, vsakih 51 minut nastane novo poslopje. To je New York!

Najboljše in najcenejše kupite
maje, volno, trikotajo, rokavice, nogavice, nahrb-
nike za solarje in turiste, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje in sedlarje pri
JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA, poleg Prešernovega spomenika (ob
Na debelo vodi.) Na malo!!

SOCIALNO ZAVAROVANJE V AVSTRIJI

Te dni je avstrijska vlada po ministru za socialno politiko dr. Keschu predložila narodnemu svetu načrt o zavarovanju delavcev, ki na velikopotezen način izpopolnjuje dosedanje avstrijsko socialno zavarovanje. Zakon obsega poleg bolniškega in nezgodnega zavarovanja tudi zavarovanje za slučaj brezposelnosti in invalidsko zavarovanje, tako da poslej v Avstriji delavec v nobenem slučaju ne bo ostal brez pomoči.

Celokupni prispevki za dosedanje soc. zavarovanje v Avstriji so znašali skupaj 197 milijonov šilingov; od tega so prispevali delodajalci 96 milijonov, delojemalci pa 101 milijon šilingov. Po novem zakonu bodo prispevali delodajalci 122 milijonov, delojemalci pa 107 milijonov, skupaj 229 milijonov šilingov. Stroški za socialno zavarovanje se zvišajo torej skupaj za 32 milijonov šilingov ali za 16 odstotkov. Dočim pa so preje delodajalci prispevali samo 49 odstotkov, bodo plačevali poslej 53 odstotkov celokupnih stroškov za zavarovanje. Prispevki delojemalcev obremenjujejo njihove plače za 10,5 do 15 odstotkov.

Splošnost prispeva samo za dve panogi socialnega zavarovanja: za brezposelnost in za invalide. Za brezposelnost prispevajo v prvi vrsti občine kot take, v drugi vrsti država; za invalide bo poslej v precejšnji meri prispevala država.

Dr. Resch je povodom predložitve novega socialnega zakona v parlamentu naglasil, da ostane ta dan spominski dan za avstrijsko delavstvo. Kdaj bo naša država zagotovila našemu delavstvu tak vesel spominski dan?

»Kdorkol pod milim neboim živi, vsakdo pač rečo najti želi,« poje narodna pesmica, in mi vemo, da si jo želite tudi Vi. Zato ne odlašajte, temveč kupite takoj čimveč srečk izredno bogate loterije »Kat. prosv. društva v Sv. Petru pod Sv. gorniki, ki stanajo samo 5 Din ena, in s katero lahko aalenete dragocen dobiček. Vseh dobitkov je 250 vrednosti 50.000 Din. Pišite samo dopisnico na Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorniki, ki vam srečno takoj pošlje in priloži vložnico za laščlo. Poskusite!

Avtonomno mesto Maribor.

Kedaj je nastalo to mesto, nam zgodovina natančno ne pove. Na kraju današnjega Maribora je bila v rimski dobi neka postojanka, kar sklepamo iz raznih rimskih kamnatih spomenikov. Mimo tega kraja so šle tudi razne rimske ceste iz Petovia v Virunum in Flavio Solvo. Do večjega pomena je prišel Maribor, ko so začeli izganjati po zmagi pri Augsburgu l. 955. Madžare iz ozemlja nemške države. Iz Porenja v Karantanijo priženjeni Sponheimovci, ki se imenujejo do l. 1148. kot posestniki mariborskega okrožja, so menda postavili tu na strmem griču v obrambo meje utrjen grad Marchburg, kar pomenja splošno utrdbo ob meji, s časom pa je postalo lastno ime tega gradu. V zgodovinskih virih se imenuje ta grad l. 1164. prvič, l. 1185. se omenja v tem kraju že župnija, kot trg (forum) pa se označi Maribor prvič l. 1209. Bil je torej že v 12. veku vsekakor znatnejši kraj. Plod politično opojene domišljije pa je trditev onih, ki so hoteli »znanstveno« proglasiti početek Maribora kot »čisto nemško ustanovo«, kar ni dozdaj še nikjer dokazano in ni za to tudi nobenih realnih premis.

V 12. in 13. stoletju je bil Maribor središče Savinjsko-Podravske grofije, ki je segala od hrvatske meje ob Sotli do razvodja med Muro in Dravo. Pravice mesta je dobil Maribor l. 1243. Koncem 13. ali v začetku 14. stoletja se je mesto precej razširilo, se čim dalje bolj razvijalo od prvotnih kmečkih in ribiških koč, obdalo se je z novim zidom. Veliko je trpel Maribor ob času ogrskih in turških napadov: l. 1480. ga je zavzel ogrski kralj Matjaž (Mathias Corvinus), l. 1532. pa so Turki mesto brezuspešno napadali, kjer je mestni sodnik Kristof Wildenrainer odbil naval 100.000 mož močne turške armade, ki jo je vodil sam sultan Soliman II. Mesto je bilo nadalje tudi zelo prizadeto po velikih in pogostih požarih, od 16. do 18. veka jih je znanih 8. Leta 1666., 1680. in 1681. je v mestu razsajala človeška kuga in ga skoro izpraznila.

Francozi so za Napoleonovih vojen zasedli mesto leta 1797., 1805. in 1809., sedež okrožnega glavarstva za kraje med Muro in Dravo je postal Maribor za časa Marije Terezije. Doba hitrejšega razvoja mariborskega mesta pa se začne šele v drugi polovici 19. veka. Z l. 1846. je dobil tudi Maribor železnico, ki ga je zvezala z Dunajem in Trstom, dobro desetletje pozneje pa je po koroški železnici pridobil še zvezo s Koroško, Tirolsko in v Italijo. L. 1859. je postal Maribor po službi A. M. Slomška sedež lavantinske knezoškofije, od narodnega preroda sem pa važna kulturna, narodnogospodarska in politična postojanka za Slovence. L. 1861. je bila ustanovljena v Mariboru Slovenska čitalnica, leta 1866. je pričel v njem izhajati »Slovenski Gospodar«, l. 1868. »Slovenski Narod«, nato so sledila leta ustanovitve Katoliškega tiskovnega društva s Tiskarno sv. Cirila, dveh slovenskih denarnih zavodov, Sokola (l. 1874.) itd. Imena tistega časa, ki so tesno spojena z zgodovino slovenskega življa v Mariboru, kakor n. pr. dr. J. Vošnjak, dr. M. Prelog, A. Tomšič in druga bolj ali manj znana, so cela zgodovina zase. Da preidemo vso zanimivo dobo poznejših let, omenimo le l. 1905., ko je bilo ustanovljeno Zgodovinsko društvo, ki je vršilo svoje izredno slovensko poslanstvo skupaj z drugimi mariborskimi slovenskimi društvi. Krono vsem slovenskim prizadevanjem v Mariboru pa sta postavila l. 1918.

dr. K. Verstovšek in general Rudolf Maister, ki sta skupno s trudom in v krogu drugih slovenskih velmož dala Maribor tisti, ki je njena edina last: materi Sloveniji, državi Jugoslaviji. Kakor se je moralo ime »Maribor« boriti proti »Marburgu« ali »Marprogi« četrto stoletja in končno zmagovalo, tako so se borili Slovenci več vekov za zemljo in posest Maribora in si ga uspešno priborjevali. Radi zanimivosti bodi povedano, da se slovensko ime Maribor najde — kolikor dozda znano — prvič v S. Vrazovem pismu L. Gaju z dne 10. novembra 1836. leta. Najvažnejši poudarek pa je dal imenu Maribor dr. Lovro Toman 23. oktobra 1861. l. na sestanku pri dr. Dominkuševem vinogradu v Gornji Polskavi, govoreč mariborskim Slovincem: »Gospodje! mar nam mora biti za pravice naroda, toda potreben je še bor za nje. Glejte geslo Vaših trudov v imenu Vašega prijaznega mesteca. Obljubim Vam pesmico za to.« In res, čez sedem dni so že imeli v Mariboru njegov »Mar-i-bor« (glej »Slovenec« štev. 229 z dne 10. novembra 1925), ki si ga je privzela Slovenska čitalnica za geslo.

Mesto Maribor ima danes 705 km² površine ter po šteju l. 1920. 30.739 prebivalcev, po šteju l. 1924. pa 30.915, ki je izmed njih 2537 vojakov. Po narodnosti je 20.929 Slovencev, 2540 Srbov in Hrvatov, 436 drugih Slovanov, 9 Romunov, 94 Italijanov, 82 Madžarov, 38 Arnavtov, 104 raznih in 6512 Nemcev, ki so jih pa n. pr. l. 1910. »uradno« našli 22.653. Za preteklost navedemo, da so našli 31. decembra 1890 v Mariboru 19.898 prebivalcev, vključno 1127 vojakov; hiš je bilo takrat v Mariboru 867 in 3948 stanovanjskih strank, zdaj pa ima mesto 161 ulic in 1455 hiš. Razdeljeno je na pet okrajev, izmed katerih sta meljski in magdalenski okraj bolj delavski in industrijski predmestji, splošen značaj mesta pa je večinoma trgovsko-industrijski. Mestne ulice so večji del široke, v notranjem mestu tlakovane, izreden okras pa so lepi drevoredi.

Mestno samoupravo vodi občinski svet, sestojč iz župana in 40 občinskih svetnikov. Maribor je sedež velikega župana mariborske velike županije, številnih državnih uradov in institucij, vojaških oblasti, cerkvenih oblasti, več socialnih naprav itd. Izmed šol omenjamo teološko semenišče, državno gimnazijo (583 učencev), državno realno (452 učencev, 63 učenek), državno moško učiteljsko (149 učencev), državno žensko učiteljsko (148 učenek), žensko učiteljsko šolskih sester, srednjo vinarsko in sadjarsko šolo, državno trgovsko šolo itd. Mariborsko osnovno in meščansko šolstvo pa ima 4 otroške vrtce (464 otrok), 4 ljudske deške šole in vadnico (1181 učenec), 5 ljudskih dekliških šol (1381 učenek), pomožno šolo za slabo nadarjeno dečo (38 učenec in 24 učenek), deško meščansko šolo (454 učenec), 2 dekliški meščanski šoli (437 učenek); skupaj je bilo torej v šolskem letu 1924-25 v teh šolah 3979 učencev (1899 deklet, 2080 deklic).

Muzej Zgodovinskega društva v Cankarjevi ulici št. 3 ima kulturno-zgodovinske, narodopisne in narodoslovne zbirke s mnogimi zanimivostmi in posebnostmi. Po mestu sagem je več ostankov starega mestnega zidu in drugih starin. Nadalje ima mesto docela prenovljeno in lično Narodno gledališče z opero in dramo, več javnih knjižnic, ki je izmed njih najznamenitejša mestna Študijska knjižnica, ki šteje že nad 13.500 del v več ko 35.000 zvezkih. Raznih kulturnih in prosvetnih društev je preko 40. Izmed dvoran je največja Götzova koncertna dvorana v velikosti 28 × 15 × 12 m, dvorana v veličastnem Na-

rodnem domu je velika 19 × 14 × 12 m. Sportnih društev — poleg Slovenskega planskega društva, ki deluje že 25 let — je 16, a niso vsa enako delavna.

Slika mariborskega narodnega gospodarstva je zelo pestra. Bližnje gorovje Pohorja in Kozjaka daje s svojimi gozdovi obilo lesa. Mesto samo, industrijska in druga podjetja dobivajo električno silo od elektrarne v Fali, ki je izmed največjih v srednji Evropi s kapaciteto 40 KW. Že od starih časov pa je prospevala v Mariboru usnjarska, mlinarska in pivovarska industrija ter je bila n. pr. prva pivovarna ustanovljena l. 1763. Temelj narodnogospodarskemu razvoju mesta pa je podjetno okoliško kmečko prebivalstvo, ki je stalen in dober odjemalec raznih proizvodov, hkrati pa nudi mnogo sirovin in dovažna mesta živež. Statistično navedemo le, da je ta čas v Mariboru krog 813 obrtnikov, 712 trgovcev, 55 industrijcev, 8 bank, 5 tiskaren, 37 obrtnih zadrug, 25 spediterjev itd. Večjih eksportnih tvrdk je 146, importnih pa 180. Hotelov je v mestu 7, najboljša sta 2, restavracij je 12, med katerimi je znamenitost »Grajska klet«, kavaren je 12, gostilen 84.

Tak je Maribor en miniature. Se malo-meščanski, vendar že na prevalu k velikemu razmahu in napredku. Dovolj zgovorno pa je povedano, da morajo Slovenci Slovincem kakor država Srbov, Hrvatov in Slovencev to izredno oblagodarjeno slovensko mesto čuvati med prvimi narodnimi in državnimi dragulji.

Jože Stabej.

Početki Maribora.

(Odlomek iz rokopisa: »Zgodovina Maribora«, spisal Gabrijel Majcen, profesor v. p. v Mariboru.)

Koncem 9. stoletja so Panonijo zasedli Madžari, tedaj še sila divji narod, ki je živel le o ropu in zato svoje sosede neprestano nadlegoval. Še-le, ko je nekolikokrat, zlasti l. 938. in 955. bil hudo tepen, se je spame-toval ter se začel priprijemati dela. Da bi nemška država pred temi divjaki v prihodnje bila varna, je cesar Oton I. (936—973) ob nje vzhodni meji in sicer od Jadranskega morja pa do Češkega ustanovil takozvane mejne grofije, v katerih so mejni grofje imeli odbijati navale Madžarov, torej nekako vojaško granico. Važne točke v obmejni grofiji so se utrdile z močnimi gradovi; to so v naši deželi bile prve stavbe te vrste. Mejne grofije so obsegale po eno ali več grofij, katerim so načelovali grofje. Grof je oskrboval cesarjeva posestva, nalagal davke, izvrševal sodstvo, nadzoroval koristne naprave ter poveljeval onim bojnim četam, ki so bile iz njegove grofije. Mejni grofje so v mejni grofiji, odnosno v grofiji imeli sami zelo razsežna zemljišča ter sploh bili jako imoviti.

Radi svoje lege je tudi današnji mariborski svet spadal v mejno grofijo. Ta mejna grofija je približno obsegala vzhodno polovico Pohorja in Kozjaka, Slovenske gorice in Ptujsko polje; na zapadu ji je v splošnem bila črta med vitanjsko okolico in murskim kolenom pri Spielfeldu. V listinah se navaja z raznimi imeni. Ker je najznamenitejši kraj v njej in nemara vsaj iz prva tudi sedež mejsilvan ali transsilvana, to je mejna grofija grofija. Navaja se tudi kot marchia transsilvan ali transilvana, to je mejna grofija onkraj dravskega gozda. Dravski gozd pa se je zval gozdnati svet, ki se je na obeh straneh Drave razprostiral od zapada proti Remšniku in Ribnici. Končno se v poznejših listinah imenuje tudi »Spodnja mejna grofija«. Bržkone je obsegala dve grofiji, ki ju je ločila

Drava. Od grofov na severni strani Drave se nam ni ohranilo nobeno ime; mogoče, da je bil Wittenwald, ki je imel vas Jareninski dol, tak grof. Izmed grofov južno od Drave poznamo le enega; zval se je Rachvin in vladal v zadnji četrtini 10. stoletja. Čudno pa je, da tudi izmed mejnih grofov Ptujске mejne grofije listine nobenega izrecno ne imenujejo. Po našem mnenju je bil tak mejni grof Bernard Spanheimski, ki je v zvezi s početkom Maribora.

Rodni grad Spanheimov je bil v Nemčiji blizu Kreutznaacha v Renski pokrajini. Od tam se je v prvi polovici 11. stoletja grof Siegfried priženil na Koroško; vzel je v zakon grofico Richardo iz bogatega rodu Lavantskega. Umrl je l. 1065. O sinu Engelbertu je znano, da je imel mnogo zemljišč tudi v Dravski dolini te med Dravo in Muro, torej v Slovenskih goricah. Umrl je l. 1096. Svet okoli današnjega Maribora je poleg mnogih razsežnih posestev v Dravski dolini in Slovenskih goricah podedoval preje imenovani sin Bernard. Ta Bernard, ki je l. 1147 v križarski vojni padel, so po zgodovinarju Uneharju v listinah imenuje zdaj grof Koroški, zdaj grof vetrinjski, zdaj grof trušenjski, zdaj grof lavantinski, pa tudi grof mariborski in sicer prvič l. 1125. Mariborski pa se je mogel imenovati po gradu, ki je stal na Piramidnem hribu v Krčevini. Dalje se sme sklepati, da je ta grad dal postaviti Bernard, in sicer v prvi četrtini 12. stoletja; in ne Siegfried in ne Engelbert, ker ne nosita priimka »mariborske«. Postaviti pa ga je mogel dati le kot mejni grof Ptujске mejne grofije; kajli le mejni grofje so poleg cesarjev imeli pravico in dolžnost, staviti gradove; to pravico so dobili od cesarjev, ki so jo skrajaj imeli sami. Iz tega vidimo, da je Bernard Spanheimski moral biti mejni grof Ptujске mejne grofije. Mariborski grad pa je dal postaviti ravno v sredini svoje grofije in na taki višini, da se je z njega pregledala skoro vsa mejna grofija. Ako je Bernard v tem gradu tudi prebival, je bil grad v vseh pomenih besede Marchburg, to je grad mejne grofije.

Po Bernardovi smrti je po oporoki vsa njegova posestva dobil nečak njegove žene, mejni grof Karantanski, Otokar I. iz rodu Traungaucev; ta mejna grofija je ležala na severni strani Ptujске; glavni kraj ji je bil Gradec. Otokar je bil vsled dediščine po Eppensteincih prvi vladar zemlje, ki se je zvala Štajerska, a še kot mejni grof; vojvodina je Štajerska postala l. 1180. pod njegovim sinom Otokarjem II. (1164—1192).

A Otokar Mariborskega gradu ni sam obdržal. Nemški pisatelj Jans Enikel sicer v dolgi pesmi, znani z imenom »Fürstenbuch von Österreich und Steier« koncem 13. stoletja pripoveduje, da so se k ministerialom grofa Bernarda Spanheimskega tudi šteli vitezi Mariborski, da bi torej bil že pod Bernardom grad imel kot fevd plemič, ki se je po njem imenoval; toda Enikiomim poročilom zgodovinarji malo verjamejo. Zanesljivo se vitezi Mariborski v listinah omenjajo še-le po smrti Bernardovi: l. 1160 Herman de Marchburg in za njim drugi. Bili so gospodarji na gradu približno 200 let in se znali politično prav uveljavljati; l. 1378. je rod vitezov Mariborskih izumrl; ostavil nam je razven imen in spomina v zgodovini nekoliko pečatov. Grad sam se prvič imenuje v listini l. 1164 in sicer »castrum Marchburg«.

Po stari, vendar mnogo starejši sliki je grad bil dvonadstropen, v smeri jug-sever dolg, v smeri vzhod-zahod ozek. Od južne strani je radi strmine bil nepristopen. Da bi se pa tudi druge strani laglje obranile sov-

še spomin prvega veselja zmage in svobode. Pa če jih kdo v poletju gleda, pa ne ve pred-zgodovine tega, misli, da so pač »neznani zlikovci krivi! Po zimi pa vse to zgine! Sneg se trümfalno vsede in nemoteno rezidira na teh spomenikih, dokler ga pomladno solnce ne prežene kot »protidraven element«.

Naši ljudje so res pristno slovensko blago. Malo po nemški, pa malo po »tajšč«. Je res, da Drava hitreje teče kakor ljudje. Pa vse bi že bilo, le »poslovenjenja« nemških besedi ne moremo prenašati. Sicer bi mnogi radi posebno metamorfozo slovenskega jezika, pa jaz odklanjam eno kot drugo. Ako se moj predlog ne sprejme, vam jih bom še povedal, potem bom pa raje »šterne kupal, kakor pa Marberg bešaval«, da govorim tako, da me razumete! V cirilici pa itak ne znam govoriti.

Kaj pa delajo čisto naši ljudje, tisti, ki ne berejo »Slovenca« le na račun drugih, ampak na svoj račun. — Zidajo. Sicer še ne, pa še bodo. Načrte delajo, sicer še ne, pa jaz se veselim, da jih bodo. In tedaj bom pustil tudi jaz svoj drobnogled in bom pljunil v roke. Pa to ni šala. V Mariboru bodo naše organizacije dobile svojo streho. In pod tiste strehe morebiti tudi skupno ognjišče. Ta izraz rabim zavoljo občestva, ki je vedno mnogim na jeziku, oz. tudi v srcu. En kot ognjišča bomo imenovali Benetke, enega pa Park kavarna.

Še več, kaj sem opazil, pa vam bom že še povedal. Za danes vas pustim v slabi volji in upam, da vas mariborske potujoče orgle potolažijo, ko nam natančno po uri, da lahko svojo naravnaš po njej, zaigrajo: »Geh, Alte, schau...« in svoj večno isti, neizčrpni repertoar. —

Maribor pod drobnogledom

ali

MALE STVARCE SE VIDIJO VELIKE, ZATO BOLJ NATANČNO IN OSTRO.

Splezal sem na razgledni stolp mariborske stolnice. Cerkev je cerkvena, stolp pa je mesten. V mestnem stolpu visijo cerkveni zvonovi in kladiva mestne ure tolčejo na cerkvene zvonove. Ako nam torej ura laže, ne vem kdo je kriv. Če napačno kaže — občina, če napačno bje — cerkev. V resnici pa ne eden ne drugi, pač pa — stara ura, ki mora dobiti zdravnika in stalno postrežbo.

Ko sem prišel od zvonov in ure na vrh, sem se naslonil na ograjo. Ograja je mestna. Nastavil sem drobnogled. Sedaj me pa ne molite, prosim!

Po Mariboru straši. Najprej straši »Marburgerca«, ki v debelo tiskanih člankih razlaga, da bo drugo leto povodenj, nov vesoljni potop in še druge strašne reči. Jojmene! Saj bi tega ne verjela ne »Marburgerca« in nihče drugi, pa ta vest je prišla iz Berlina. Tam so videli pošast z rumeno in črno nogo. Kdo bi si torej upal dvomiti? — Morda edino čarodejec in prerok, ki napoveduje prihodnost na Mariborskem »Kosovcem polju vsak dan in vsakemu, kdor in kolikor plača. Baje je dosti takih »bolnikov«, ki gredo k njemu v ordinacijo, da jih »ozdravi« za nekaj desetakov. — Če ni bilo dosti tega. Kino »Apollo« je podjetno, pa je prirejalo čarovniške večere, da so se ljudem lasje ježili, ker jih niso — počesali. — Ljudje pravijo, le ven z denarjem, saj ga je tako težko nositi, da ga bo pri tej draginji treba v nahrbtniku prenašati; do tega spoznanja so prišli tudi največji idealisti in dok-

torji. Zdaj pa še celo te kovane novce ponarejajo. Te ponarejevalce bi pa že lahko našli. To morajo biti Srbi, ker znajo cirilico, drugi ne bi znali prav napisati, k večjemu kalki uradniki, ki si pa hočejo na ta način »izplačati« razliko, ki jo država dolguje. Pa v Mariboru tudi z drobnogledom nisem našel teh zločincev in jih ne bom dalje iskali. Saj ima naša policija itak srečno oko. Vsem ljubiteljem čarodejstva, ali imajo denar, pravi ali ponarejen, ali ga tudi nimajo, pa sporočam, da »Jutro« in njegov mariborski dopisnik še v tem stoletju in za naprej do »Marburgerčnega« sod-njega dneva brezplačno kaže vse požirajočo zver — klerikalnega zmaja. — Za naprej bo tudi moj drobnogled en krempelj tega zmaja. Torej bodimo si dobri, sicer! — Za danes le tole: Naša kinopodjetja prav pogosto po že večkrat objavljenih predstavah na malih listkih javijo, da to in ono ni za mladino pod 16 let. Glej ga, 16 let! — Tam je bil torej most. Čez smo šli, pa še vedeli nismo! Hvala Bogu, da so kino iznašli in podjetnike, ki so nam to povedali. Mi pa rečemo, kar je slabo, je vedno slabo. Pa, saj pride kmalu zakon cenzure za kino. Samo bojim se, da ga sestavljajo le kinopodjetniki, drugi pa so nanj pozabili. Mimore-grede omenjam le to, da smo kinu Apolo za zadnjo šolsko predstavo za prve scene, ki bi morale izostati, prav — nehvaležni!

Poglejmo dalje! Naše izložbe po ulicah so v splošnem prav okusne. Pa tu in tam, kamor si mladina hodi ogledovat in tudi kupovat, smo opazili kljub prihajajočemu mrazu — gole kipe, nespodobne slike itd. Čujte, prosim Vas, saj ni treba vsem kazati, kakšni ste — v svojem srcu!

Naše hiše so se že precej očedile. Vendar na nekatere, posebno, kjer ne gospodari pri-

vatnik, čakajo na nove metle, ki bodo bolje pometale. Občina pa je storila v tem oziru vso svojo dolžnost. Zdaj vsaj na zunaj naše gledališče ne izgleda kakor kaka beznica, pa pre-pričani smo, da tudi na odru ne bo!

Naše gostilne, ki v temno, mrzlo noč ški-lijo s svojimi okni, pa še niso prišle v krizo. Saj ni čuda! Ko se je razneslo po mestu, da se bliža »Sveta vojska«, ki naj otvori brezalkoholno gostilno, je »Jutro« takoj »zaplo-zalo« alarm: »Najbrže bo privatno podjetje!« Nič se ne bojte, saj je Janez Kalan, »ta vo-denje«, na Nemškem. Pa pijančkov kljub temu ne bi bilo treba tako dobesedno »podpirati«, kakor mora to večkrat naša policija. Kdaj bomo še Amerikanci! Nismo od pravega konca začeli, ko smo začeli pri Fordovih avtomobilih, v katerih sedimo in se vozimo, oz. vsaj sline cedimo po njih! Začeti moramo pri glavi!

Naše ulice, posebno tam, kjer kostanje pečejo, so kakor smetišnice. In papirja leži po tleh na vseh koncih in krajih, kakor da so volitve. Za ljudi, ki ne vedo v tem oziru reda — bomo vpeljali nov davek, s katerim bomo plačali po ulicah se izprehajajoče smetišnice, kamor bodo metali svoje odpadke. Na zunanjih straneh teh smetišnic bomo plakurali, da ne bo treba postreščkom kot »čevljev«, ali »ženska srajca« ali »kino Apolo« ali kot »ra-densko-slatinska steklenica« vsako soboto po cesti hoditi.

Naš park je prav lep, tudi pod drobnogledom, samo urejen pa menda ni najlepše. Zdaj za zimo bom tiho, a za pomlad vas bom povabil, da boste z menoj pod drobnogledom pregledali, kaj bo treba urediti. Zime se zaradi našega parka še posebno veselim. Ta nam namreč samovoljno restavrira naše spomenike v parku. Ti razdrti spomeniki so vedno

Stalno nameščenje

Izbi več dobrih, izvežbanih KROJACEV za velike in male komade. Le trezni in dobri delavci naj se obrnejo na konfekcij. tovarno Fr. Derenda in CO., Ljubljana, Emonska c. 8.

Rabljeni DVOKOLESA motorji, avtomobili, šivalni in pisalni stroji, se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batelj, Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1. 6906

MLEKAR

vajen izdelave ementalca, trapista, posnemanja in pastizacije mleka, išče službe s 1. januarjem, najraje v Belokrajini. Ponudbe upravi lista pod: »Samec« 7462.

5 lepih pisarn. sob

v II. nadstropju, odda takoj skupno ali posamič Pokojninski zavod v Ljubljani — Gledališka ulica. 7314

ČREVA

vsakovrstna, po najugodnejši ceni, kakor vsako leto, vedno na zalogi. — Kupim tudi surovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni

Jos. Bergman

Ljubljana, Poljanska c. 85.

Hramski sodi

od vina ali žganja, 1200 do 2500 lit. mere, in LEGE, se kupijo po ugodni ceni. — Ponudbe pod »Hramski sodi« 7587 na upravo lista.

žimnice

modroce, postelne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke — dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku — Krekov trg št. 7 (poleg »Mestnega doma«).

MODNI KLOBUKI

kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah pri

MINKI HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21. Popravila se sprejemajo. Žaliti klobuki v zalogi!

Bukovo oglje

najceneje in najbolje — na vagoni in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana — Mirje št. 4. 4620

Priporoča se

staroznana solidna trdka

Gričar & Mejač

konfekcija

samo

Šelenburgova ul. 3.

Svarilo!

Podpisana svarim vsakogar, ki o meni razširja napačne govore. — Proti vsem nadaljnjim obrekovanjem bom prisiljena poklicati si zaščito pred sodiščem.

JOSIPINA SCHMUCK.

Preoblikovalnica

Barborič-Završan

Mestni trg 7

predeluje damsko filce celurje, itd. po najmodernejših oblikah. — Velika izbira damskih klobukov in nakita po zelo nizkih cenah.

PRODAM POSESTVO

v Petrovčah v Sav. dolini, obstoječe iz hiše, gospodar. poslopja, vrta in 3 njiv. — Naslov v upravi pod št. 7638.

SINGER - CILINDER

šivalni stroj

rabljen, v dobrem stanu, poceni naprodaj pri J. GOŠTENČNIK, Guštanj. — Istotam se dobe tudi novi šiv. STROJI za rodb. in obrtno rabo. 7608

Kovaški meh

dobro ohranjen, prodam. — Naslov v upravi pod št. 7624.

Nova hišica

v najlepši legi, pripravna za obrtnike, tudi letovišarje, ker sega zemljišče do Save, se prodaja po najnižji ceni. — Tudi sama hiša. — Ponudbe na M. KILER, Sevnica o. S.

ZOBNI ATELJE

IVAN HRIBOVŠEK

ZAGORJE OB SAVI

se nahaja zopet v lastnem poslopiju.

Pozor! Najceneje Pozor!

otomane v blagu 850 Din; otomane v gradlu 720 Din; nriki modroce 250 Din — kakor tudi vsi drugi tapetniški izdelki po znatno nižjih cenah. — Vse vrste ZIMA vedno v zalogi. — Vsa popravila se solidno in najceneje izvršujejo. — Se priporoča FRAN JAGER, tapetnik — Kolodvorska ulica 27.

ARHITEKT

in MESTNI STAVBENIK

Viljem Treo

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1830.

Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

VIKTORIA

šivalni stroji so biser nemške tehnike

Generalno zastopstvo in samoprodaja za Jugoslavijo

EM. FISCHER

Zagreb, Sudnička 3

Telefon 18-06

ŠPAGO

DRETO in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču »KONOPJUTA« — Ljubljana, Gosposvetska 2.

ČREVA

Suha goveja čreva — najboljša kvalitete dobavljiva franco za ceno

1 dinar

po metru

Jugo - čreva

Zagreb

Petrova ulica št. 2 a

Naročila se sprejemajo po denar 500 metrov. Pri isti trdki se dobivajo še vsa ostala čreva, kakor tudi vse klobasičarske potrebšline

Dvonastr. hiša

poleg kolodvora Ptuj, posebno primerna za tovarno ali izvozno trgovino, obstoječa iz 3 stanovanj, vsako po 3 sobe, kuhinja, kopalnica itd. in enega stanovanja z 2 sobama, kuhinjo itd., parketna tla, elektr. luč in vodovod, zelenjadni vrt, hlevi, remize, 1586 m² zemljišča, ugod. napredaj. — Pojasnila: R. WRATSCHKO - PTUJ.

LOKOMOBILI

Wolf-Lanz do 600 HP tovarniško novi ali generalno popravljivi s tovarniškim jamstvom tudi v najem

motorji na sesalni plin, Diesel-motorji brez kompresorja, motorji na surovo olje.

Generalno zastopstvo tovarna za motorje DARMSTADT mlinski stroji, transmisije.

Poglejte naše skladišče! Plačilne polajšave. Kompletne montaže.

Brača F. Sober d. d.

Zagreb, Pantovčak 1 b.

Zdravnica

dr. med. Eleonora Jenko-Greyerjeva

naznanja, da se je preselila v poslopje Jadransko-podunavske banke, Miklošičeva ul. št. 13. Ordinira od 8—13 za splošne bolezni.

Znižane cene!

Za jesensko prodajo

kolesa in šivalni stroji

ceneznatno znižane pri

J. GOREC

Palača Ljubljanske kreditne banke

Znižane cene!

Dr. Tone Jamar

se je preselil na MIKLOŠIČEVO CESTO v palačo OUZD (boln. blagajna) - naspr. sodnji.

Naznanilo.

Cenji. občinstvu naznanjam, da sem PRESELIL svojo plesarsko delavnico z Dunajske ceste 16 na Gosposvetsko cesto 2 in Dunajsko cesto št. 15

(dvorišče kavarne »Evropa«).

Priporočam se v nadaljno naklonjenost vsem naročnikom.

Ivan Bricelj,

plesarski in ličarski mojster.

Preselitev.

Naznanjam cenjenim naročnikom, slav. duhovščini in odjemalcem, da sem svojo KLEPARSKO DELAVNICO PRESELIL iz Prešernove ulice št. 5 na

TURJAŠKI TRG ŠTEV. 5.

Zahvaljujoč se za dosedanja naročila — se priporočam v nadalje. Z velespoštovanjem

Jakob Fligl

stajbni klepar.

Dražbeni oklic.

Lepa stavba, neposredno pri kolodvoru v Lescah, obstoječa iz stanovanjskih prostorov, prostornih magazinov itd., prikladna za obratovanje trgovine na debelo in na drobno, dalje več zemljišnih parcel, deloma tudi stavbišče in skladišni prostor ob železniški progi, se prodaja

v ponedeljek, dne 23. novembra 1925

ob 10. uri dopoldne potom prostovoljne JAVNE DRAŽBE, katero je dovolilo okrajno sodišče v Radovljici glasom sklepa z dne 12. novembra 1925, oprav. št. Ne. I. 577/25—1, in ki se vrši na licu mesta prodajnih predmetov (glede stavbe nasproti kolodvoru Lescah).

Dražbeni pogoji so razpoloženi v pisarni podpisnega sod. komisarja v Radovljici. Na željo da natančno informacijo odvetnik dr. Mirko Triller v Radovljici.

V Radovljici, dne 13. novembra 1925.

ALOJZIJ PEGAN,

notar kot sodni komisar.

Dr. Miroslav Lukan

bivši veliki župan, agrarni direktor in krajni komisar za agrarne operacije

prevzema pravno zastopstvo strank ter intervencije v vseh strokah državne uprave

(POLITIČNA UPRAVA, zlasti vodopravne, obrtne, gradbene, gozdarske, ribiške, lovske, državljanske, občinske zadeve itd., itd. — AGRARNE OPERACIJE, AGRARNA REFORMA),

posreduje pri serijskih poslih vsake vrste in daje informacije.

Obenem naznanja, da je ustanovil v svoji pisarni tudi DAVČNI ODDELEK, pri katerem sodelujejo kvalificirani strokovnjaki.

Pisarna v hiši Pokojninskega zavoda, GLEDALIŠKA ULICA št. 8 — III. nadstropje (lift). Vhod nasproti vходу v palačo Trboveljske.

Telefon št. 921.

7654

Telefon št. 921.

Vabilo na REDNI OBČNI ZBOR

I. delavskega konsumn. društva r. z. z o. z. v Ljubljani

ki se bo vršil dne 1. decembra 1925 ob 10. uri dopoldne v kletnih prostorih zadruga, Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva;
2. Odobritev rač. zaključka za posl. leto 1924—25;
3. Volitev načelstva in nadzorstva;
4. Sprememba pravil;
5. Sklepanje o nagradi nadzorstvu;
6. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

Več krojačev za brezhibno izdelavo usnatih suknjičev sprejme

KONFEKCIJSKA TOVARNA FRAN DERENDA & CO., Ljubljana, Emonska c. 8

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znamke J. P. Lastni izdelek trdke

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba! Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov.

Krčne žile

si zavarujte s patentirano

ANTIVARIX

obvezo. — Cena: Din 150.—

Naročila: M. BARTL, Stritarjeva ulica 2

SALAMA

prve vrste novo blago popolno zrela

dobiva se povsod

Prva hrvaška tvornica salame, sušenega mesa in masti

M. Gavrilović in sinovi d. d. Petrinja.

Zastopstvo za Ljubljano in okolice: R. Bunc in drug, Ljubljana, Celje.

Premog, drva, oglje, briketi, koks.

»ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8, Ljubljana. — Tel. 220.

15 letno jamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le SINGER za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA L. BARAGA, LJUBLJANA SELENBURGOVA ULICA 6/1 Telefon št. 990.

Najboljši švicarski pletilni stroji na svetu

znamke DUBIED

za obrat in industrijo. — Edina tvorniška zaloga za Slovenijo

JOSIP PETELINC, Ljubljana bli u Prešernovega spomenika.

VELIKA

prodaja damskih plaštev!

Trpežni športni Din 400 — modni ševjot 5/4 — Velour la 600 — Velour la 720 — kratki suknjeni 800 — fini modno-suknjeni 900 —

MODELI

Velour s »Biberette« kožo 1020 — modno suknjo s »Electric« 1380 — Eskimo Velour s Panterkanin 1600 — največji modeli — Chinestilla Opusom 3000 — 3000 — v veletrgovini Ste-meckl, Celje, št. 18. Cenik zahtevati. Vsaki kupec dobi darovnico.

Edino najboljši

šivalni stroji so le

JOSIP PETELINC-A

znamke Gritzner, Adler, Phonix za rodbino, obrt in industrijo. Posamezni deli za stroje in Lamerz igle.

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Pouk brezplačno.

Sukno

in velour za plašče

Doubl

za površne suknje

Kamgarn

in modni ševjot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporoča obče znana trdka

R. Miklavc „Pi Škofu“ Ljubljana

Zunanji naročnikom se določijo vzorci na zahtevo poštne prosto.

KRZNARSTVO

ELIGIJ EBER, Kongresni trg 7

se priporoča cenji, občinstvu z bogato zalogo vsakovrstnih kož za plašče in kostume. Vedno v zalogi najmodernejši plašči, jope in velika izbira boa po najnižjih cenah.

Najboljša je zlata baterija „ZMAJ“

Anodne baterije za »Radio«

Zarnice za žepne svetilke

Tovarna za galvanične elemente in elektro-tehniko d. z o. z. Ljubljana Miklošičeva c. 17

Kanarčke harcerje, rolerje iz vrstne pevce po Din 200, 250, 300, plemenske samice po Din 50 razpošilja na vse strani proti jamstvu, da ptič pride živ.

Franjo Omahna
Ljubljana, Mestni trg 10.

Prometni zavod za premož d. d.
V LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSkih PREMOGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premož d. d.
V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, II.

REKORD

v nizkih cenah in dobrem blagu

je dosegla konfekcijska tovarna

Fran Derenda in Cie., Ljubljana.

Suknje in ostala oblačila se prodajajo po neverjetno nizkih cenah v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

Damski klobuki

Po najnižjih cenah

Lep baržunast klobuček
že od Din 150— naprej

Erna Djukanović & Modni salon

Sv. Petra cesta št. 27 (Poleg hotela Trahtnik)

Potrebščine za modistinje z znatnim popustom

Popravila

Prekrojevanje spatri

oblike. — Nujna po-
pravila v šestih urah

Otvorite svetu Vaš dom!

Koncerte, opere, operete, drame predvane po svetovnih umetnikih vseh evropskih kulturnih središč morete krasno poslušati doma z dvocevnim

RADIO APARATOM JUGOREFLEX.

Cena kompletnemu aparatu z montažo in vsem samo Din 4000—

Ogled in predvajanje pri

J. GOREC, palača Ljubljanske kreditne banke

Na željo Vas obišče strokovnjak na domu.

Ves radio material.

Mlinarji, pozor!

Vsakovrst. mlinске kamne

- najboljši kakovosti - ima

vedno v zalogi JAKOB

SELIŠKAR -- škofja Loka.

J. St. epušin

Sisek

priporoča boljše

tamburice, stru-

ne, part-

ture šole in

vse otreb-

soline za vaa

glasbila.

Odlikovan na

pariski

razstavi.

Ceniki franko.

Preselitev konjske mesnice.

Uljudno naznanjam še enkrat, da sem

preselil konjsko mesnico

v lasino hišo, Prečna ulica št. 6

nasproti mestne kopeli.

Konje kupujem po dnevnih cenah.

Ivan Marušek, mesar v Ljubljani.

Najpopolnejši so novi

„PFAFF“-brzošivalni stroji

Za vsakovrstno obrt in industrijo najbolj priporočljivi

Večletno jamstvo. — Brezplačen pouk v vezenju.

Znižane cene!

Plačljivo na obroke.

Ign. Vok

Ljubljana

Novomesto

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379

mesini tesarski mojster

Telefon št. 379

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrejša hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla, stopnice, ledebnice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.

Parna žaga

Tovarna furnira

Najlepše darilo!

Pozor!

Samo 300 Din

franko na dom!

Najugodnejši nakup naravnosti od tovarne!

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, snežno-bela in desetletja trpežna. — Dobavlja se proti predplačilu ali po povzetju.

Kovinska industrija INŽ. J. & H. BUHL, Maribor, S.I.S.

(Pisarniška industrija)

Kdo bi ne upal, so vsi moji radovolje nazaj. Naročite takoj, ker ne vemo, če nam bodo razmere dopustile vzdržati trajno to ugodno ponudbo.

Posode držijo in sicer gornja vrsta od leve na desno po ca 2 1/2, 3 1/2, in 1 1/2 l, in spodnja vrsta po ca 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2, 4 1/2, 5 1/2, 6 1/2, 8 1/2, 10 1/2, 12 1/2, 14 1/2, 16 1/2, 18 1/2, 20 1/2, 22 1/2, 24 1/2, 26 1/2, 28 1/2, 30 1/2, 32 1/2, 34 1/2, 36 1/2, 38 1/2, 40 1/2, 42 1/2, 44 1/2, 46 1/2, 48 1/2, 50 1/2, 52 1/2, 54 1/2, 56 1/2, 58 1/2, 60 1/2, 62 1/2, 64 1/2, 66 1/2, 68 1/2, 70 1/2, 72 1/2, 74 1/2, 76 1/2, 78 1/2, 80 1/2, 82 1/2, 84 1/2, 86 1/2, 88 1/2, 90 1/2, 92 1/2, 94 1/2, 96 1/2, 98 1/2, 100 1/2.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Čestitali so Paganelu za njegovo velikodušnost, kako misli pokloniti zlato zrno »svoji ljubi domovini«, in lady Helena mu je zaželela, da najde največji kos zlata na svetu.

Tako so se šalili naši popotniki, pri tem pa prehodili večji del zemljišča, kjer kopljejo zlato. Povsod so delali redno, kakor živina, pa brez zanimanja.

Po dvehurnem sprehodu je zapazil Paganel zelo dostojno gostilno. Predlagal je, da počakajo tam, toliko časa imajo še na razpolago. Lady Helena je bila takoj pri volji. In ker ne gre, da bi sedeli v gostilni, ne da bi kaj naročili, je Paganel poklical krčmarja in ga poprosil, naj prinese pijačo.

Prinesel je pijačo, ki je v deželi v navadi. Pravijo ji nobler, in ni nič drugega kakor grog, pa nekoliko »izboljšan«. Namesto da bi majhen kozareček žganja v steklenico vode, daš v Avstraliji majhen kozareček vode v steklenico žganja, pa imaš nobler mesto groga. Pijača je bila za naše popotnike le malo preveč avstralska, zato so pred stromečim krčmarjem napravili zopet angleški grog tako, da so zlili vse skupaj v majolico s svežo vodo.

Nato so se jeli pogovarjati o rudniku in o rudarjih. Kakšne pogovore pa naj bi imeli na Aleksandrovi gorji!

Paganel je bil zelo zadovoljen z vsem, kar je bil videl, vendar pa je dejal, da je moralo biti vse bolj zanimivo takrat, ko so šele začeli kopati.

— Takrat so bila tla eno samo velikansko sito. Cela vojska delavnih mravelj je brskala po njih. Pa kakšne so bile te mravlje! Vsi priseljenci so posnemali mravlje, kar zadeva njihovo pridnost, ne pa, kar zadeva previdnost. Zlata je kar deževalo, zato pa so tudi zapravljali temu primerno. Popivali so in igrali, da je bilo groza. Tule naša krčma je bila tedaj pravo pravceto peklo. Za kockami in kartami so prišli vedno noži. Polcija je bila brez moči. Večkrat je bil guverner naselbine prisiljen, da je moral z redno vojsko

nad uporne rudarje. Končno se mu je vendarle posrečilo, da jih je spametoval. Vsakemu rudarju je prisodil toliko in toliko zemlje, pa tudi nekaj davka, ki ga je včasih le s težavo mogel pobrati. Reči pa moramo, da v Avstraliji ni bilo takih nerednosti kakor pa na primer v Kaliforniji.

— Ali sme vsakdo izvrševati rudarsko obrt? je vprašala gospa Helena.

— Vsakdo, gospa. Za to ni treba imeti ne male, ne velike mature. Dvoje žuljavih rok zadostuje. Iskalci sreče, ki jih je nagnala revščina, so prišli semkaj po večini brez denarja, bogatini s kopačo, reveži z nožem. Vsi pa so se lotili dela z navdušenjem, ki ga niso nikoli imeli za pošteno delo. Kako zanimiv je bil takrat pogled na zlatonosne poljane! Po vsem ozemlju so bili raztreseni šatorji, plahte, kajže, koče iz gline, desk ali listja. Na sredi se je dvigal ponosni vladni šator. Na njem je vihrala britanska zastava. Okrog in okrog so bili razvrščeni šatorji varnostne straže, vsi enaki, vsi iz modro pobarvanega blaga. Še naprej so bili domovi menjalcev, kupcev in prekupeev zlata, ki so si znali največ pridobiti v zmošnjavi, kjer sta spala bogastvo in revščina pod isto streho. Treba je bilo videti te bradata rudarje v srajah iz rdeče volne, kako so dan na dan prečepeli v vodi in blatu. Gora je odmevala od neprestanih udarcev kopače. Zrak je bil okužen po gnolobi, ki je izpuhtevala iz mrhovine, razmetane križem po vsej gori. Dušiliv prah je obdajal kakor oblak nesrečneže, ki so umirali v velikem številu. Da ni Avstralija tako zdrava dežela, bi bil legar pobral brez dvoma vsakega tretjega. Pa mislite, da so vsaj vsi oni, ki so preostali, obogateli? Kaj šel! Koliko naporov in žrtve je ostalo nepopolnanih! Če bi jih dobro prešteli, bi videli, da je prišlo na enega, ki je obogatel, sto, dvesto, tisoč nesrečnikov, ki so umrli v revščini in obupu.

— Ali bi nam mogli povedati, Paganel, kako so takrat pridobivali zlato? je vprašala lady Helena.

— Ne morete si misliti kaj enostavnejšega, je odgovoril Paganel. Prvi rudarji so zlato samo izpirali, kakor delajo še dandanašnji v naši Franciji na nekaterih krajih v Severnih. Dandanes delajo zlatokopne družbe vse drugače: kopljejo naravnost pri viru teh

zrnce, ploščice in kroglice. Toda prvi zlatokopi so — kakor smo že rekli — bili zadovoljni, da so izpirali zlatonosni pesek. Prekopavali so tla, izbirali plasti, ki so se jim zdele najbolj zlatonosne, in jih izpirali, da bi iz njega izločili zlata zrna. Izpirali so jih s pomočjo neke priprave ameriškega izvora, ki ji pravijo »cradde«, to je zibelka. Taka zibelka je bila pet ali šest čevljev dolga škatlja, dejal bi nekaka odprta rakev, predeljena na dvoje. V prvem predelu je bilo debelo sito, pod njim pa sito za sitcem, vsako z bolj drobno mrežo. Drugi predel je bil na spodnjem koncu zožen. Po tem je spustil izpiravec pesek na prvo sito, nato pa vtil vode, med tem pa je stresal ali zibal vso pripravo. Kamenje je ostalo na prvem situ, mivka, peščena in zlata zrnja v ostalih, izprano zemljo pa je odnesla voda na nasprotnem koncu. Vidite, takšna je bila priprava, ki so jo rabili večji del.

— Pa imeti jo je bilo treba, je pripomnil John Mangles.

— Kupovali so jih od obogatelih ali propadlih zlatokopov, kakor je naneslo, ali pa so izhajali tudi brez nje, je odgovoril Paganel.

— Kako pa so delali ti revčki? je vprašala Marija Grantova.

— S krožnikom, s čisto navadnim železnim krožnikom, dragica. Vejali so zemljo kakor vejemo žito, samo namesto žitnih zrn so pridelali včasih zlata zrna. V prvih letih je marsikdo našel tu srečo, ne da bi rabil za to posebnih priprav. Takrat, prijatelji moji, takrat so bili zlati časi, čeprav je stal par čevljev trideset dolarjev in kozarec limonade deset šilingov. Kdor prej pride, prej melje. Takrat je bilo še povsodi na površini obilno zlato. Potoki so tekli po zlato. Zlato si našel celo v samem Melbourneu. Z zlatim prahom so tlakovali melbournske ulice. Dragocena ruda, ki so jo dobro zastraženo prepeljali v Melbourne pa Aleksandrovo gore in okolice v času 26. januarja z 27. februarja 1852, je bila vredna osem milijonov dvesto osemdeset tisoč sedemstopenetdeset frankov. Torej so dnevno nabrali zlata za več kot štiristo tisoč frankov.

— Torej približno toliko, kolikor znaša civilna lista ruskega carja, je dejal Glenarvan.

— Revček! Ali ima zadosti? je pripomnil major.

PUH — PERJE
R MIKLAUC LJUBLJANA

Kostanjev les za tanin

kupuje in prosi oferte z navedbo množine vagonov, nakladalne postaje in skrajne cene za dobavo do konca tega leta

ERNEST MARINC — CELJE

Zrinsko Frankopanska ulica 4.

Lutzove peči in štedilniki

so najboljši, najtrpežnejši in najcenejši!

Nič popravil. Nobenega dima.
Prihranek na kurivu ogromen.

Naša tovarna izdeluje originalne Lutzove emajlne peči (okrogle in štirioglate), kamine, emajlne in lakirane štedilnike, naprave za segrevanje vode za kopalnice v zvezi s štedilnikom, dimna kolena in cevi, lične emajlne tablice in napise.

Priporočamo svetovno znane proizvode, ki jih izdeluje naša tvornica edina v Jugoslaviji, solidno, lepo in trpežno, in vabimo cenjene interese, da si osebno ogledajo v tovarni našo veliko zalogo.

Tvornica emajliranih peči LUTZ d. d.
Ljubljana-Siška, Frankopanska ul. 21
blizu Gorenjskega kolodvora.

TRGOVCI! Zahtevajte cenik in vzorce

čudežnih sveč za Božič

edini slovenski izdelek, najcenejši in najboljši. Bengalice, žveplenke, bengalske sveče, BENGALICNI OGENJ v vseh barvah brez žvepla in smrada za miklavževe večere in gledališke odre. — Lovske patrone vseh kalibrov v razl. bengal. barvah. — Aparat proti vltomu, za vinograde in dr.

Ceni k ognjemetnih predmetov se pošlje na zahtevo.

»PYROTA«, I. jugoslov. piroteh. tovarna, CELJE.

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

Senzacija letošnje jesenske in zimske seziije!

Prava resnica! Zastonj! Nobena prevara!

Da si pridobimo nove in stalne odjemalce za naša novo ustanovljena podjetja, izdelovalnice konfekcije in čevljev „VOIKA“, dajemo v času **od 12. novembra do 22. decembra t. l. zastonj** sledeče: **1 par lepih močnih „Voika“ čevljev, 1 fino cefir srajco, 2 ovratnika, 1 bele spodnje hlače, 1 svileni kravato in 1 par nogavic „Voika“, ako kupite ali naročite pismeno v gori omenjenem času eno elegantno moško obleko ali zimsko suknjo za originalno ceno 900 Din.**

Vsakdo si naj sam ogleda in se prepriča, da je obleka sama res vredna 900 Din, vse drugo pa je zastonj. Izgotovimo obleko tudi takoj po meri, ako si izberete blago. — Zunanji naročniki! Zahtevajte ilustrirani cenik! Ne zamudite! Plačate samo vrednost vrhne obleke, z vsem drugim pa se oblačite od nog do glave zastonj.

Zato vsi na Krekov trg 10, k TEKSTILBAZARJU!

Gospodom! Gospodom!

Senzacija letošnje jesenske in zimske seziije!

Prava resnica! Zastonj! Zastonj!

Da si pridobimo še bolj sloveče ime za naše povsod hvaljene čevlje in nogavice „Voika“ in za našo novo ustanovljeno izdelovalnico oblač in perila, razpisujemo za čas **od 12. novembra do 22. decembra t. l. zastonj:** **1 par finih dam. čevljev „Voika“, 1 svileni bluzo ali pa 1 vrhne sukneno krilo, 1 par domačin čevljev iz filca in 1 par finih flor nogavic Voika, ako kupite, ali pismeno naročite 1 moderni damski zimski plašč iz fineg veloura ali modnega sukna. Oglejte si osebno zalogo in prepričali se boste, da je plašč sam vreden 900 Din, vse drugo pa je zastonj. Če si blago izberete, pa Vam takoj izgotovimo plašč po Vašem okusu. Vnanje naročnice, zahtevajte cenik!**

TEKSTILBAZAR, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Damam! Damam!

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel „Union“, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

FRANCOSKA LINIJA

Najhitrejša, najudobnejša in najnovejša ladija odhajajo vsak dan iz

Marzilija, Bordeaux-a in Havre za AMERIKO, KANADO, MEXSIKO, KUBO, BRAZILJO, URUGUAY, ARGENTINJO
ltd. ltd.

Tretji razred sestoji iz: »ZBOLJSANE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»NAVADNE KABINE« z 2 ali 4 posteljami
»MEDKROJA« z 8, 10, 20 posteljami

Vožnja iz luke vkrcavanja do New Jorka 5 in pol dneva
do Santos (Brazilija) 13 dni
do Buenos Airesa (Argentina) 17 dni

Vse potnike prevažamo z brzovlakom do luke vkrcavanja

Posebna pozornost se posvečuje poljedelcem, ki žele potovati

brezplačno v Sao Paulo, Brazilija

„FRANCOSKA LINIJA“ nima posredovalcev ne nadripišarjev

Vse informacije brezplačno daje agencije

Ljubljana - IVAN KRAKER, Kolodvorska 41

BEOGRAD - Karadjordjeva 91

VEL BEČKEREK, Aleksandrova 1

ZAGREB - Mihanovičeva 4

BITOLJ - Kralja Petra 33

Gospodinje, šivilje, obrtniki!
Dosedaj neprekosljivi

šivalni stroji **„Köhler“** z 10 letnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opremljenih za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri tvrdki

IV. Auerhammer
Ljubljana, Kolodvorska ulica 3

Zaloga za Gorenjsko:
Lovro Rebolj v Kranju

Prodaja se tudi na obroke.

Rusko-švedske galoše in čevlji za sneg „TRAPEZ“

so absolutno na boljši in najcenejši.

Najboljši so zato, ker so izdelani iz čistega in najfinejšega kaučuka brez primesi krp in drugega.

Najcenejši so zato, ker 1 par galoš in čevljev za sneg „TRAPEZ“

traja absolutno kot 2 do 3 pari drugih galoš in čevljev za sneg. — O tem se je prepričal že vsak, ki je nosil

„TRAPEZ“ galoše in čevlje za sneg. — Razun tega so fasoni galoš in čevljev za sneg „TRAPEZ“

neprekosljivi. — Goloč in čevlji za sneg „TRAPEZ“

so primerni za vsako nogo tako, da se že iz daljave mora spoznati znamka „TRAPEZ“

po svoji divni fasoni. — A najinteresantnejše je, da se ta fasona ne izpremeni tudi po daljši dobi. Dokazano je, da „TRAPEZ“ goloč in čevlji za sneg vzdrže tudi 3 zime, a fasona ostane za vso dobo neizpremenjeno lepa. — Zahtevajte energično znamko „TRAPEZ“ in nikarte se dati zavesti, da vam vsilijo drugo znamko. Dobijo se pri tvrdki:

ANT. KRISPER, LJUBLJANA.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.090.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeftene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.